Plats och tid	Norberg, torsdagen den 22 oktober 2026 kl 14:00
Beslutande	Stefan Palm (S), Ordförande Henrik Selin (S), vice ordförande Gerd Svedberg (S) ersätter Eva Lidström (S) Anna-Karin Persdahl (M) Birgitta Johansson (S), lämnade mötet efter § 43, ca 15:45 Maria Lang (M) Gunnar Tiger (S) Torbjörn Dahlström (M) ersätter Mikael Gråbo (M) Rasmus Fogelberg (M)
Övriga närvarande	Per Bengtsson (KL) Annika Johansson (C) Gunilla Molin (M) Richard Lind (S) Elsa-Lill Strolz (L) David Sturesson, SDR (Kommunal) Håkan Wikman, SDR, sekreterare Stefan Lundqvist, SDR, Räddningschef Robert Sundin, SDR Sft räddningschef
Justerare	Rasmus Fogelberg
Justeringens plats och tid	Digital justering

ÄRENDELISTA

§ 30 Närvarogenomgång 3
§ 31 Val av justerare 4
§ 32 Godkännande av dagordning 5
§ 33 Delårsrapport med prognos augusti 2026 6
§ 34 Investeringsäskande - tillägg 7
§ 35 Arbetsmiljöåret Avslut 2025-2026 och Start 2026-2027 8
§ 36 Arbetsmiljöpolicy 9
§ 37 Arbetsmiljömål november 2025 - oktober 2026 10
§ 38 Arbetsmiljömål nov 2026-okt 2027 11
§ 39 Förändring av förbundsordningen (frågan kring eget kapital) 12
§ 40 Uppdatering av direktionshandboken, Delegationsordning för direktionen 13
§ 41 Antagande av OPF-KR 26 för förbundets förtroendevalda 14
§ 42 Behov av räddningsstation i Långshyttan 15
§ 43 Information kring insatsen vid Brinellskolan, Fagersta 16
§ 44 Lägesrapport med förändrad ledningsfunktion 17
§ 45 Delgivningar 18
§ 46 Delegationsbeslut 19
§ 47 Övriga frågor 20
§ 48 Information från verksamheten 21
§ 49 Avslutning 22

§ 30 Närvarogenomgång

Dnr

Sammanfattning

Närvaron gås igenom

§ 31 Val av justerare

Dnr

Sammanfattning

Direktionen väljer justerare bland de ordinarie medlemmarna

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Rasmus Fogelberg utses till att justera protokollet.

§ 32 Godkännande av dagordning

Dnr

Sammanfattning

Finns några tillägg eller justeringar till dagordningen

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

En punkt lades till om beslut angående behov av räddningsstation i Långshyttan.

§ 33 Delårsrapport med prognos augusti 2026

Dnr 2026-000033043

Sammanfattning

Delårsrapporten för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund per 31 augusti 2026 visar ett periodresultat på 3 597 tkr, vilket är 2 042 tkr bättre än målet. Prognosen för helåret är ett resultat på 2 494 tkr, cirka 1 034 tkr bättre än budget. Balanskravsresultatet beräknas bli positivt med 462 tkr. Verksamhetsmålen för insatstider, tillsyn och utbildning ligger väl till, och personalomsättningen beräknas hamna under målet på 8 %.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen godkänner informationen om arbetsutskottets beslut att godkänna delårsredovisning samt uppfattningen att god ekonomisk hushållning uppnås för 2026.

§ 34 Investeringsäskande - tillägg

Dnr 2026-000040170

Sammanfattning

Stefan Lundqvist redogör för önskemål om en investering av en begagnad lastväxlarbil.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att bevilja äskandet.

§ 35 Arbetsmiljöåret Avslut 2025-2026 och Start 2026-2027

Dnr 2026-000038170

Sammanfattning

Varje år ska förbundet göra en uppföljning av arbetsmiljöåret som gått, gå igenom den samlade riskbedömningen och ta fram en Handlingsplan för det kommande arbetsmiljöåret. Då ingen handlingsplan finns från tidigare år har ingen uppföljning av den gjorts. Arbetsmiljöåret hos Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund pågår från 1/11 till 31/10. Stefan Lundqvist går igenom Arbetsmiljöhandbokens dokument 08.1 Samlad riskbedömning och 08.2 Handlingsplan för arbetsmiljöarbetet.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att fastställa 08.1 Samlad riskbedömning och 08.2 Handlingsplan för arbetsmiljöarbetet 2026-2027.

§ 36 Arbetsmiljöpolicy

Dnr 2026-000039170

Sammanfattning

Varje år ska det göras en översyn av arbetsmiljöpolicyn, uppföljningen av mål och förslag till nya mål görs i samband med den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet. I år har vi observerat att det saknades en formulering om att "kränkande särbehandling inte accepteras" (krävs i AFS 2023:2, 2 kap. 10 §). Det är den justering som föreslås.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att Arbetsmiljöpolicy 2026 ska ha föreslagen lydelse.

§ 37 Arbetsmiljömål november 2025 - oktober 2026

Dnr 2025-000120170

Sammanfattning

Utfall på arbetsmiljömål för 25-26 redovisas

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att godta redovisningen

§ 38 Arbetsmiljömål nov 2026-okt 2027

Dnr 2026-000034170

Sammanfattning

Förslag på arbetsmiljömål för 26-27 redovisas.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen fastställer arbetsmiljömål för 2026-2027 enligt förslaget.

§ 39 Förändring av förbundsordningen (frågan kring eget kapital)

Dnr 2026-000017170

Sammanfattning

Direktionen beslutade senast att avvakta med beslut i frågan tills ny skrivning av paragraferna 15 och 16 om Ekonomi- och verksamhetsstyrning samt Kostnadstäckning blev färdiga. Revisorerna har varit rådgivande i att formulera förslag till paragraferna. Vid närmare granskning hittades dock ytterligare felaktigheter i förbundsordningen som behöver arbetas igenom.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet och att slå samman det med ärendet om uppdatering av Direktionshandboken, som behandlas i §40.

§ 40 Uppdatering av direktionshandboken, Delegationsordning för direktionen

Dnr 2026-000041170

Sammanfattning

Direktionshandboken behöver ses över i sin helhet. Den innehåller flera felaktigheter. Arbetet har inletts med delegationsordningen, eftersom den är en förutsättning för reglerna om inköp, upphandlingar och investeringar. Attesträtterna behöver också justeras med hänsyn till funktionerna i det nya ekonomisystemet. Förslaget är att direktionshandboken moderniseras och görs digitalt tillgänglig i sin helhet inför årsskiftet. Ledamöter som så önskar kan få en pappersversion, men utgångspunkten är att handboken tillhandahålls och uppdateras digitalt. Första dokumentet som behöver uppdateras är delegationsordningen.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar

• att fastställa Delegationsordning för direktionen att gälla från och med den 22 oktober 2026,

• att delegationsordningen ersätter den gällande delegationsordningen (senast reviderad 2022-10-20) och de delar av 5.2 Teckningsrätt, förhandlare och beslutsattestanter som gäller teckningsrätt och förhandlare,

• att hänvisningar i delegationsordningen till dokument som ännu inte har fastställts tills vidare avser motsvarande gällande dokument.

• Direktionen beslutar vidare att hela Direktionshandboken, inklusive förbundsordningen, ska ses över och moderniseras, den ska därefter hållas digitalt tillgänglig och uppdaterad för direktionens medlemmar senast från och med 2027-01-01. Ledamöter har rätt till att få direktionshandboken i en pärm om de så önskar. De omarbetade förslagen ska redovisas till direktionen tillsammans med en beslutsbilaga med förklaring och förändringar i respektive blad.

§ 41 Antagande av OPF-KR 26 för förbundets förtroendevalda

Dnr 2026-000036179

Sammanfattning

SKR:s styrelse antog den 19 december 2025 ett reviderat regelverk för förtroendevaldas omställningsstöd, pension och familjeskydd – OPF-KR 26. Regelverket blir gällande först genom lokalt antagande.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att:

• anta OPF-KR 26 i enlighet med SKR:s förslag

• bestämmelserna gäller för förbundets förtroendevalda från och med 2027-01-01,

• utse förbundsdirektionen till lokal pensionsmyndighet.

§ 42 Behov av räddningsstation i Långshyttan

Dnr 2026-000042170

Sammanfattning

Stefan Lundqvist presenterade en behovsanalys av räddningsstation i Långshyttan.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Två förslag blev lämnade

1. Att direktionen ställer sig bakom fortsatt räddningstjänstverksamhet i Långshyttan och att Rekommendera Hedemora kommun att bygga en ny räddnigsstation i Långshyttan.

2. Att direktionen ställer sig bakom fortsatt räddningstjänstverksamhet i Långshyttan.

Direktionen beslutade efter muntlig omröstning för förslag 1: fortsatt räddningstjänstverksamhet i Långshyttan och att rekommendera Hedemora kommun att bygga en ny räddningsstation i Långshyttan.

Torbjörn Dahlström reserverade sig mot beslutet.

§ 43 Information kring insatsen vid Brinellskolan, Fagersta

Dnr 2026-000035179

Sammanfattning

Stefan Lundqvist informerar om förbundets arbete vid insatsen.

§ 44 Lägesrapport med förändrad ledningsfunktion

Dnr 2026-000016170

Sammanfattning

Personalen från SDR närvarade ej under punkten.

Stefan Palm redogör för den pågående processen för att förordna en Räddningschef.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Arbetsutskottet föreslår att Direktionen godkänner informationen.

§ 45 Delgivningar

Dnr

Sammanfattning

Förbundet har nu fått årsredovisningen för 2025 godkänd från alla kommuner, Avesta kommun har fattat beslut om förbundets budget för 2027.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen godkänner informationen

§ 46 Delegationsbeslut

Dnr

Sammanfattning

Delegationsbeslut meddelades. Detaljer finns i pärm på mötet.

Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut

Direktionen beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

§ 47 Övriga frågor

Dnr

Sammanfattning

Inga övriga anmälda

§ 48 Information från verksamheten

Dnr

Sammanfattning

Information och schema för slutövningar kommer att skickas ut inom de närmaste veckorna.

§ 49 Avslutning

Dnr

Sammanfattning

Mötet avslutades 16:10

Signerad av
Alf Mattis Rasmus Fogelberg

Signaturdatum
2026-10-29 19:37:33

PhenixID

Signerad av
Nils Stefan Palm

Signaturdatum
2026-10-30 06:03:03

PhenixID

This page has been added by PhenixID signing service.
Den här sidan är tillagd av PhenixID signeringstjänst.

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Delårsrapport 2026-08-31
med prognos för 2026

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 3
Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund 3
Verksamhetens utveckling under perioden 3
Händelser av väsentlig betydelse 4
Resultat och prognos 5
Investeringar 8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 8
Balanskravsresultat prognos för helår 12
Förväntad utveckling 13
EKONOMISK REDOVISNING 14
Resultaträkning 14
Balansräkning 15
Noter 16
DRIFTREDOVISNING 17
Investeringsredovisning 18
Underskrifter 18

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR) är ett kommunalförbund som bildades 1998 av Avesta och Hedemora kommuner. Norbergs kommun anslöt 2001 och Fagersta kommun 2007. Förbundet ansvarar för räddningstjänsten i de fyra medlemskommunerna.

Förbundets uppdrag är att genomföra räddningsinsatser enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och att bedriva förebyggande arbete genom tillsyn, information och utbildning. Förbundet utövar även tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Vid behov bistår förbundet medlemskommunerna vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förbundet leds av en direktion med ledamöter från medlemskommunerna. Verksamheten är organiserad i förbundskansli, räddningsavdelning och skyddsavdelning. Förbundet har 44 heltidsanställda och 113 brandmän i beredskap (RIB) fördelade på 6 stationer. Verksamheten finansieras huvudsakligen med bidrag från medlemskommunerna enligt förbundsordningen.

Verksamhetens utveckling under perioden

Räddningstjänsthändelser

Under perioden januari–augusti har förbundet hanterat 716 räddningstjänsthändelser. Det är något under genomsnittet för motsvarande period de fem senaste åren (728).

Bränder i byggnader har detta år haft en ganska stor ökning, genomsnittet för fem år är 62,5. Bränder i skog och mark har ökat på grund av en varm och torr sommar jämfört med föregående år. De 38 registrerade händelserna var ändå inte särskilt många i jämförelse med genomsnittet över fem år (33,4). Trafikolyckorna var ovanligt många under 2025, nu är antalet nere strax under genomsnittet för fem år (68,6).

Händelsetyp, antal	**Jan–aug 2026**	**Jan–aug 2025**
Brand i byggnad	70	64
Brand i skog och mark	38	26
Brand i fordon utomhus	17	12
Trafikolycka	67	75
Automatlarm utan brand	158	178
Övriga händelser	366	348
Summa	**716**	**703**

Förebyggande verksamhet

Tillsynen enligt LSO och LBE har genomförts i enlighet med den tillsynsplan som direktionen fastställt. Under perioden har 94 tillsyner genomförts. Utbildningsverksamheten har nått ca 1 200 personer. Måluppfyllelsen redovisas under Verksamhetsspecifika mål.

Organisation och personal

På grund av direktionens överenskommelse med räddningschefen om dennes uppsägning har förbundets övre ledningsorganisation varit minskad från fyra till tre personer under årets fem första månader. I juni påbörjade en person sin anställning ett steg under den högsta ledningsorganisationen för att utveckla stödet till styrkeledare och brandmän i heltidsorganisationen. Direktionen har påbörjat arbetet med en översyn av ledningsorganisationen som ska vara färdig under hösten.

Rekryteringen av brandmän i beredskap (RIB) är fortsatt prioriterad. Under perioden har vi haft många ansökningar med drygt 60 ansökningar över förbundet. Efter intervjuer och samtal kallade vi ett tjugotal till tester varav 18 klarade testerna, av dessa valdes 11 ut. Stationerna som får ny personal är Fagersta 4 st, Norberg 3 st, Avesta 2 st, Hedemora 1 st och Långshyttan 1 st.

Händelser av väsentlig betydelse

Insatser under sommaren

Förbundet har haft en relativt torr och varm sommar, antalet skogs- eller gräsbränder blev 38 jämfört med snittet på fem år (33,4). Bränderna inom förbundet har inte påverkat resultatet nämnvärt, då de varit relativt resurssnåla och inte särskilt många fler än normalt. Under sommaren har vi hjälpt andra räddningstjänster vid flera skogsbrandsinsatser. Ekonomiskt har det inneburit ökade kostnader och ökade intäkter. Personalkostnaderna har vi fått täckning för, så det har inte haft någon påverkan på resultatet. Däremot har vi fått ersättning för att vi använt utrustning, större delen av förslitningar och kostnader visar sig inte direkt i samband med insatsen. Därav har utrustningsersättningen bidragit till ett förbättrat resultat.

Vakanser och bemanning

Vi har haft vakanser som inneburit lägre kostnader, framför allt på platserna operativ samordnare och bilmekaniker. Dessa tjänster har inneburit ökad arbetsbelastning på personal kring tjänsterna. En operativ samordnare tillsattes den 1 juni. Bilmekanikerns arbetsuppgifter kommer att delas upp och lösas i mindre bitar av flera personer under en övergångstid tills vi hittar en mekaniker. Det har också varit något mer än vanligt med vakanser i samband med utbildningar, avslut och sjukfrånvaro bland brandmännen, vilket lösts med vikarier. Sammantaget har kostnaderna varit lägre än enligt plan.

RUHB-ersättningar

Förutom de vid budget kända och planerade intäkterna för övergripande planering och utbildning har vi äskat och fått 800 tkr till förbättring av vår vattenförsörjning vid höjd beredskap. Vid augusti månads bokslut fanns ca 60 tkr av dessa resurser kvar. Dessa medel har ökat både intäkterna och kostnaderna.

Händelser efter periodens utgång

Inga händelser med väsentlig ekonomisk påverkan har inträffat under tiden efter periodens utgång.

Resultat och prognos

Periodens resultat och helårsprognos

Periodens resultat uppgår till 3 597 tkr, jämfört med 607 tkr för motsvarande period 2025. Resultatet är 2 042 tkr bättre än målet för perioden (minst +600 tkr samt överskott till balanskravsåterställning på 955 tkr).

Prognosen för helåret är ett resultat på 2 494 tkr, vilket är 1 034 tkr bättre än budget. Högre intäkter för utbildning tillsammans med realisationsvinster på sålda tillgångar är de största förklaringarna i prognosen.

Externa intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 7 547 tkr, vilket är 2 030 tkr över periodens budget. Intäkterna från tillsyn och utbildning ligger normalt under periodbudgeten vid delåret, detta år har dock både tillsyns- och utbildningsintäkter varit ovanligt bra under första halvåret, prognosen är att intäkterna kommer att vara fortsatt goda under resten av året. Vi har också ökat intäkterna för personalersättningar på grund av stöd för hjälp till andra räddningstjänster och förbättrade avtal med stora avtalskunder, prognos helår ca + 200 tkr jämfört med budget. Utöver den ordinarie verksamheten har vi fått 800 tkr i form av RUHB-bidrag. Prognosen är att intäkterna för helåret blir 2 025 tkr högre än budget.

Personalkostnader exklusive pensioner

Personalkostnaderna exklusive pensioner uppgår till 31 556 tkr, vilket är 551 tkr under periodens budget. Vid delåret ligger personalkostnaderna normalt något under budget, eftersom lönerevisionen inte påverkar hela perioden, men är budgeterad över hela året. Årets första månader har också haft vakanser som sänkt kostnaderna ytterligare. Prognosen är att personalkostnaderna kommer i kapp för helåret då vakanserna löses, RUHB-utbildning samt att nyrekryterad RIB-personal ska grundutbildas under hösten. Prognosen är att personalkostnaderna blir 200 tkr lägre än budget.

Övriga verksamhetskostnader

Övriga verksamhetskostnader, bland annat hyror, köpta tjänster och material, uppgår till 16 736 tkr, vilket är 240 tkr över periodens budget. Förbundet håller medvetet nere inköpen under årets första åtta månader för att kunna hantera kostnaderna om

sommaren skulle innebära långvariga insatser. Den största avvikelsen är att vi köpt in utrustning för större delen av de 800 tkr vi fått i RUHB-bidrag. I övrigt ligger kostnaderna sammantaget på en låg nivå i paritet med tidigare år, då inköp har hållits på en miniminivå. Det är många av årets inköp som kommer under hösten. Inköp av larmkläder, hjälmar och rökdykarmasker kommer att öka kostnaderna med närmare 1 mnkr mot helårsbudget, vi har många nya RIB-anställningar och heltidspersonalen behöver byta ut sina larmställ efter några år av uppskjutna inköp. Totalt sett räknar vi med att kostnaderna för övriga verksamhetskostnader för helåret blir 960 tkr högre än budget.

Avskrivningar

Avskrivningarna uppgår till 2 203 tkr, vilket är 57 tkr under periodens budget. Leveranser under hösten beräknas ge att prognosen för helåret blir 3 400 tkr, vilket är 9 tkr högre än budget.

Finansiella poster

De finansiella posterna exklusive ränta på pensionsavsättningen uppgår netto till +147 tkr, mot budgeterade 199 tkr för perioden. De finansiella intäkterna består främst av ränta på likvida medel och de finansiella kostnaderna av ränta på leasade fordon. Räntan budgeterades utifrån prognoser från SKR i början av förra året. Räntorna prognostiserades då att fortsätta att sjunka, nu är realiteten att de inte sjunkit i den takten. Det finns signaler på att räntorna kan komma att höjas och prognosen är att finansnettot för helåret blir 70 tkr sämre än budget.

Pensionskostnader och kommunbidrag

Enligt förbundsordningen finansierar medlemskommunerna förbundets pensionskostnader. Den del av kommunbidraget som avser pensioner motsvarar därför de faktiska pensionskostnaderna, och avvikelser i pensionskostnaderna påverkar inte förbundets resultat. Budget och prognos bygger på beräkningar från förbundets pensionsförvaltare Skandikon.

Kommunbidraget exklusive pensioner uppgår till 46 400 tkr och följer budget. Pensionskostnaderna, inklusive den finansiella kostnaden för pensionsavsättningen, uppgår till 3 604 tkr mot periodens budget på 4 200 tkr. Enligt pensionsförvaltarens prognos blir pensionskostnaderna för helåret 5 400 tkr, vilket är 900 tkr lägre än budget. Kommunbidraget kommer att justeras med motsvarande belopp och de preliminärt debiterade pensionskostnaderna kommer att betalas tillbaka till kommunerna om pensionskostnaderna blir lägre än prognosen. Observera dock att pensionsprognoserna kan förändras kraftigt även på kort tid, just delårsprognoserna har tidigare år varit relativt missvisande.

Budgetföljsamhet i avdelningarna (exklusive pensionskostnader)

Budgetansvaret i förbundet är fördelat på 32 interna budgetenheter. Utfallet per avdelning kan mätas vid delåret, men avvikelserna går inte att värdera förrän varje budgetenhet har gått igenom sitt utfall. Inköp kan vara gjorda tidigare än budgeterat, kostnader kan komma senare och kostnader kan ha bokförts på fel enhet. De större avvikelserna har stämts av med budgetansvariga. Under hösten går avdelningschefer och ekonomichef igenom utfall och prognos med samtliga budgetansvariga. Prognoserna per avdelning är därför osäkrare än prognosen för förbundet som helhet som görs i ett övergripande helikopterperspektiv utifrån aggregerade kostnader för olika kostnadsslag.

Förbundskansliet. Förbundskansliets resultat ligger på 15,6 mnkr med en budget på 17 mnkr för de första åtta månaderna. Resultatet ligger därmed 1,4 mnkr bättre än en jämnt månadsfördelad budget vid augusti månads utgång. Föregående år var avvikelsen 1,1 mnkr bättre. Orsaken till det positiva resultatet är främst en realisationsvinst på sålda fordon på 600 tkr samt kostnader som kommer senare på året. Även en försiktig budgetberäkning av kostnader och kostnadsbesparingar rörande den avgångna räddningschefens kostnader under uppsägningstid har förbättrat resultatet. Kostnader som kommer senare är bland annat ökning i semesterlöneskuld under hösten och personalrepresentation i samband med julfest och julklappar. Prognosen hamnar för förbundskansliet på ca 800 tkr bättre än budget.

Räddningsavdelningen. Räddningsavdelningens resultat ligger på 27 mnkr, med en budget 27,9 mnkr är åttamånadersresultatet ca 902 tkr bättre än budget. Föregående år låg överskottet på 82 tkr. Här är det främst ökade intäkter i form personalersättningar tillsammans med vakanserna och återhållsamhet i inköp som förbättrat resultatet. Inköpen kommer att komma i kapp, även inköp som sköts upp under slutet av föregående år kommer att genomföras. Prognosen är ett resultat som ligger 300 tkr sämre än budget.

Skyddsavdelningen. Skyddsavdelningen har ett resultat på -181 tkr, med en budget på - 498 tkr ligger de 318 tkr bättre till än budget. Föregående år var skillnaden 423 tkr sämre än budget för perioden. Intäkterna för både utbildningar och tillsyner har kommit in tidigare än vanligt. Intäkter för både utbildningar och tillsyner förväntas hålla en god nivå under årets sista fyra månader. Efterfrågan på utbildningar är väldigt stark, klarar vi av att ta emot efterfrågan är prognosen mycket god. Prognosen för helåret är att avdelningen går 534 tkr bättre än budget.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 10 500 tkr. Under perioden har investeringar för 9 128 tkr aktiverats, pågående investeringar som ännu inte har tagits i bruk är 106 tkr. Prognosen för helåret är 10 428 tkr. Se även investeringsredovisningen.

Stora brand- och räddningsfordon. Två lastväxlare för i första hand vattentankar.

Mindre fordon och släpvagnar. En pic-up och fyra personbilar.

Övrigt material och utrustning. Räddning hög höjd, selar mm.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundets mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att förbundet på lång sikt ska ha en ekonomi i balans och en väl fungerande verksamhet som uppfyller fastställda krav och mål. Ur ett finansiellt perspektiv innebär det att förbundet inte ska försvaga sin ekonomiska ställning och att varje generation ska bära kostnaderna för den verksamhet den tar del av. Ur ett verksamhetsperspektiv innebär det att resurserna ska användas effektivt och ge avsedd nytta för invånarna i medlemskommunerna.

Direktionen har i verksamhetsplan och budget för 2026 fastställt verksamhetsmål och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Utöver de mätbara målen ska förbundet sträva efter att

- det ekonomiska resultatet ska vara i balans över tid
- förbundets medel ska förvaltas så att kraven på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses

Verksamhetsspecifika mål

Verksamhetsmål	Mål	Läge 2026-08-31	Prognos för helåret
Fastslagna insatstider ska alltid hållas, för alla typer av larm.	100 %	**100 %**	**100 %**
Personalomsättningen för operativ heltidspersonal ska inte överstiga 8 %.	< 8 %	**4,6 %**	6,8 %
Minst 150 tillsyner ska bli utförda.	150 st	**94**	**160**
Minst 2 000 personer ska utbildas.	2 000 st	**1 200**	**2 200**

Färgkoder för tabellerna

Delårsläge	Färg	Helårsprognos
Det är inte längre möjligt att uppnå målet		Målet kan inte uppnås
Läget för delåret är lågt och vi behöver anstränga oss för att nå målet		Målet kan uppnås
Vi ligger bra till för att uppnå målet		Det är sannolikt att målet uppnås
Delmålet har uppfyllts och vi ligger bra till för att uppnå målet		Målet har uppnåtts

Beskrivning och förklaringar till verksamhetsspecifika mål

1. **Räddningstjänstens insatstid**
   - Enligt LSO ska räddningsinsatser kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras effektivt. Förbundets insatstider för olika områden är fastställda i kartbilagan till handlingsprogrammet.
   - Målet är att de fastställda insatstiderna hålls vid samtliga larm och att varje avvikelse utreds. Måluppfyllelsen följs upp genom stickprov.

   Läget 2026-08-31:
   - *30 % av insatserna har kontrollerats genom stickprov, och insatstiden har hållits i 100 % av de kontrollerade händelserna.*
2. **Personalomsättning**
   - Personalomsättningen för heltidsanställd operativ personal ska inte överstiga 8 % per år. Pensionsavgångar räknas inte med.

   Läget 2026-08-31:
   - *Två personer har slutat, vilket ungefär motsvarar en omsättning på 4,6 %. Prognosen är att en till person kommer att sluta vilket motsvarar ca 6,8 %*

3. **Tillsyn**
    - Förbundet utövar tillsyn enligt LSO, LBE och lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).
    - Direktionen fastställer i handlingsprogrammet en tillsynsplan som anger antal tillsyner och vilka objekt som ska ingå. Målet för 2026 är minst 150 tillsyner.

    Läget 2026-08-31:
    - *94 tillsyner har genomförts. Bedömningen för helåret är att vi kommer att klara av att utföra 160 tillsyner.*
4. **Utbildning**
    - Förbundet utbildar anställda i företag, förvaltningar och organisationer i medlemskommunerna i förebyggande, skadebegränsande och livräddande åtgärder vid brand och hjärtstopp.
    - Målet för 2026 är minst 2 000 utbildade personer.

    Läget 2026-08-31:
    - *1 200 personer har utbildats. Bedömningen är att vi kommer att ha utbildat 2 200 personer till årets slut.*

Finansiella mål

Finansiella mål	Mål	Läge 2026-08-31	Prognos för helåret
Resultatet ska vara minst 600 tkr vid delår och 100 tkr för helåret.	600 / 100 tkr	**3 597**	**2 494**
Balanskravsresultatet ska vara positivt (lagkrav).	≥ 0 tkr		**+ 462**

Resultatmålet för delåret ska säkerställa att förbundet har handlingsutrymme under hösten om sommaren har inneburit höga kostnader. Genom att vara återhållsamma med inköp under våren säkrar vi resurser för att klara helåret med ett positivt resultat.

Tack vare gott resultat från verksamheten har vi kunnat reducera balanskravet och kunnat balansera det på ett år i stället för två år som planerat.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Resultat

Periodens resultat uppgår till 3 597 tkr, jämfört med 607 tkr för motsvarande period 2025 och ett femårsgenomsnitt på 1 474 tkr. Prognosen för helåret är ett resultat på 2 494 tkr. Prognosen innehåller realisationsvinster på 600 tkr. Exklusive dessa visar den löpande verksamheten ett överskott på 1 894 tkr. Verksamhetens nettokostnader exklusive pensioner har minskat med 3,39 % tack vare ökade externa intäkter, medan kommunbidraget exklusive pensioner har ökat med 3,9 %.

Kapacitet

Eget kapital uppgår till 6 597 tkr. Soliditeten är 9,9 %. Förbundet kan inte använda eget kapital som buffert för att möta oförutsedda kostnader. Svängningar hanteras normalt inom ramen för balanskravet med återställning inom tre år. Medlemskommunerna ska i övrigt täcka förbundets alla kostnader, varför en låg soliditet inte är något egentligt problem. Investeringarna finansieras med egna likvida medel utan upplåning.

Risk

Likviditeten är god, med en kassalikviditet på 270 %. Förbundet har inga banklån, och de långfristiga skulderna avser leasing. Pensionsförpliktelserna uppgår till 45 691 tkr. Enligt förbundsordningen bärs pensionskostnaderna av medlemskommunerna, vilket begränsar risken för förbundets resultat. Den största finansiella risken är att löneökningarna fortsätter att överstiga uppräkningen av kommunbidraget. Andra risker är kostsamma skogsbrandssomrar och större fordonshaverier.

Kontroll nettokostnader

Prognosen för helåret avviker från budget med 2 157 tkr, vilket motsvarar 2,9 % av nettokostnaderna. Ökade externa intäkter och minskade pensionskostnader är främsta förklaringen till resultatförbättringen. Föregående års delårsprognos avvek med 1 040 tkr från utfallet då en oväntad reservation gjordes för avgångskostnader på grund av räddningschefens avslut.

Samlad bedömning

Sammantaget bedömer förbundet att god ekonomisk hushållning uppnås för 2026. Måluppfyllelsen uppnås i alla delar, balanskravsresultatet är positivt, den ekonomiska ställningen är god i alla punkter, den risk som funnits tidigare har fått ett trendbrott och löneökningarna ligger nu i nivå med intäktsökningarna.

Balanskravsresultat prognos för helår

Balanskravsutredning, tkr	Prognos 2026	Utfall 2025
Årets resultat enligt resultaträkningen	2 494	-997
– Samtliga realisationsvinster	-600	-435
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
–/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
+/– Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**1 894**	**-1 432**
Balanskravsresultat	**1 894**	**-1 432**

Negativa balanskravsresultat att återställa

Uppkommet år	Belopp
2025	-1 432
2026 (prognos)	1 894
Summa	**462**

Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2026 är positivt, 462 tkr.

Förväntad utveckling

Förutsättningar inför 2027

Budgetdialogen med medlemskommunerna har varit god inför 2027 och förbundet fortsätter att utveckla dem genom direkta kontakter med ekonomer på tjänstemannanivå för att både hämta in synpunkter och öka deras förståelse för hur förbundets budget räknas fram.

Kostnads- och löneläge

Lönekostnaderna är förbundets största kostnadspost och den som är svårast att påverka, eftersom den direkt styr beredskapen. Sedan 2021 har löneökningarna varje år varit högre än de prognoser från SKR som budgeten byggt på. Det har under den tiden varit oroligheter i omvärlden som medfört höga räntor och hög inflation som ökat lönekostnaderna. Vi önskar en någorlunda jämn utveckling, vilket leder till bättre prognoser från prognosmakarna. Tilldelningen för 2026 kompenserade till viss del för den ackumulerade skillnaden mellan prognoser och utfall för lönekostnader. Den högre nivån på de externa intäkterna förväntas fortsätta då de till stor del bygger på långsiktiga avtal. Ökningen av medelstilldelning och externa intäkter medför att förbundets tidigare eftersläpning inte längre medför en direkt risk att verksamheten behöver begränsas.

Befolkning och arbetstillfällen

Landsbygden i förbundets område förlorar långsamt både invånare och arbetstillfällen. Det gör det svårare att rekrytera tillräckligt många RIB-anställda för att upprätthålla beredskapen på stationerna. På längre sikt kan ett minskande befolknings- och skatteunderlag också leda till hårdare konkurrens om medlemskommunernas resurser. Förbundets genomförda rekryteringsaktiviteter har gett en rejäl ökning av antalet sökande till våra RIB-tjänster, för andra året i rad ökar nu antalet RIB-anställda och antalet ligger på historiskt höga nivåer.

Klimatförändringar

Klimatförändringarna väntas ge fler perioder med extremväder, långa torrperioder med risk för skogsbränder samt kraftiga regn och stormar. Det kan ge fler stora och långvariga insatser, med ökade kostnader och högre krav på ledning, kriskommunikation och samverkan med kommuner, länsstyrelser, MCB och RRB. Utredningar och uppföljning kort inpå efter alla större, allvarliga eller långvariga händelser ger underlag för en förbättrad förmåga att planera framförallt lednings- och samordningsfunktioner.

Säkerhetsläget

Det försämrade säkerhetsläget ökar medlemskommunernas behov av stöd inom säkerhetsskydd, civilplikt, krisberedskap och höjd beredskap. Det innebär också nya uppgifter för räddningstjänsten. Utbildningar i Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) finansierat direkt genom staten har gjort att vi har utbildat enligt statens program.

EKONOMISK REDOVISNING

Alla belopp i tabellerna är i tkr

Resultaträkning

	202508	202608	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse prognos-budget
Verksamhetens intäkter	5 537	7 547	8 275	10 300	2 025
Verksamhetens kostnader	-52 386	-51 397	-79 023	-78 882	141
Avskrivningar	-1 910	-2 203	-3 391	-3 400	-9
Verksamhetens nettokostnader	-48 759	-46 053	-74 139	-71 982	2 157
Kommunbidrag	50 199	50 003	75 900	75 000	-900
Verksamhetens resultat	1 440	3 950	1 761	3 018	1 257
Finansiella intäkter	474	282	486	420	-66
Finansiella kostnader	-1 307	-635	-787	-944	-157
Periodens resultat	607	3 597	1 460	2 494	1 034

Balansräkning

Tillgångar		**20251231**	**20260831**
Anläggningstillgångar	Materiella anläggningstillgångar	28 911	32 311
Summa Anläggningstillgångar		28 911	32 311
Omsättningstillgångar	Fordringar	6 326	6 353
	Kassa och bank	27 455	28 232
Summa omsättningstillgångar		33 781	34 585
Summa tillgångar		**62 692**	**66 896**
Eget kapital, skulder och avsättningar			
Eget kapital	Eget kapital	3 997	3 000
	Periodens resultat	-997	3 597
Summa eget kapital		3 000	6 597
Avsättningar	Pensionsavsättningar inkl löneskatt	46 300	45 691
	Avsättningar för avgångsvederlag	1 780	807
Summa avsättningar		48 080	46 498
Skulder	Långfristiga skulder	212	999
	Kortfristiga skulder	11 400	12 802
Summa skulder		11 612	13 801
Summa Eget kapital, skulder och avsättningar		**62 692**	**66 896**

Noter

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R17 Delårsrapport. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts som i årsredovisningen för 2025.

Delårsbokslutet är upprättat med samma periodisering som ett årsbokslut.

Pensionsförpliktelser redovisas enligt den blandade modellen. Förpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och förpliktelser intjänade från och med 1998 som avsättning i balansräkningen. Beräkningen är gjord av Skandikon. Pensionskostnaden för perioden och helårsprognosen bygger på pensionsförvaltarens prognos per 2026-08-31.

Cykliska effekter

Förbundets kostnader och intäkter varierar under året. Sommaren innebär risk för stora oplanerade kostnader vid långvariga insatser, till exempel skogsbränder. Förbundet skjuter därför upp inköp som kan vänta till efter sommaren, vilket gör att resultatet efter åtta månader normalt är positivt. Intäkterna från tillsyn och utbildning är lägre under sommaren.

Semesteruttaget är störst under sommaren. Skillnaden i semesterlöneskuld mellan årsskiftet och den 31 augusti har de senare åren uppgått till ca 200 tkr.

Jämförelsestörande poster

Vi har haft realisationsvinster vid försäljning av fordon på 600 tkr samt erhållit ett RUHB-bidrag på 800 tkr som inte var känt vid budgeteringen, RUHB-bidraget har medfört både kostnader och intäkter.

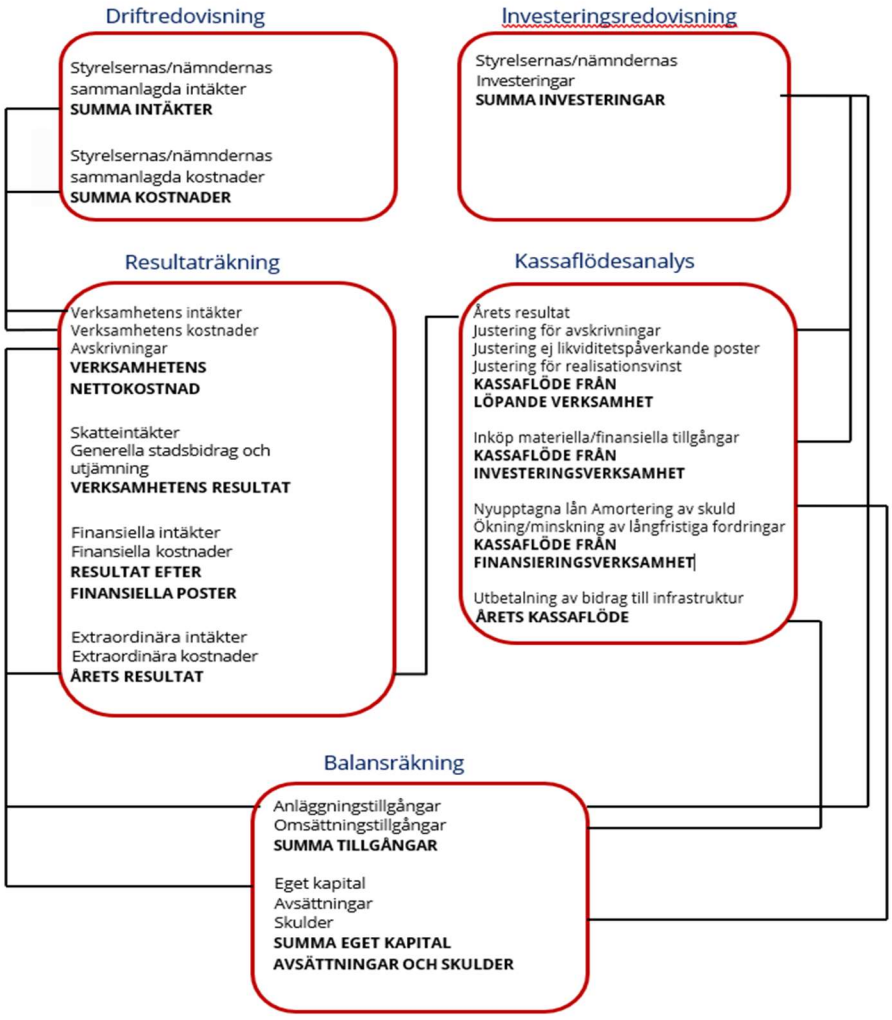
DRIFTREDOVISNING

Driftredovisningen visar utfallet för den löpande verksamheten i förhållande till den budget som direktionen har fastställt. Budgeten fastställs för förbundet som helhet, och driftredovisningen redovisas därför på den nivån.

Förbundets ekonomiadministrativa organisation syftar till att hålla så god kontroll som möjligt på verksamhetens kostnader. En långtgående delegering minskar behovet av central administration. Förbundet tillämpar inte internfakturering, och avdelningarnas utfall speglar därför inte fullt ut deras resursförbrukning.

	202508	202608	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse prognos-budget
Verksamhetens intäkter	5 537	7 547	8 275	10 300	2 025
Verksamhetens kostnader	-52 386	-51 397	-79 023	-78 882	141

Principen för Drift- och investeringsredovisningens samband med övriga räkenskaper nedan.

Investeringsredovisning

Årets investeringar	Budget 2026	Utfall 2026-08	Prognos 2026	Avvikelse
Stora brand- och räddningsfordon	7 000	7 623	7 623	623
Mindre fordon och släpvagnar	2 800	1 362	2 662	-138
Övrigt material och utrustning	700	143	143	-557
Summa investeringar	**10 500**	**9 128**	**10 428**	-72

Det finns inga investeringar som pågår längre än över ett årsskifte.

Underskrifter

Digital underskrift:

Ordförande, Stefan Palm

Räddningschef, Stefan Lundqvist

ARBETSMILJÖHANDBOKEN · FLIK 08

Samlad riskbedömning 2026

FRAMTAGET AV	VERSION	FASTSTÄLLD (DATUM, AV)	ERSÄTTER
Håkan Wikman, ekonomichef	20206-10-01	Direktionen	–

Uppgifter

Uppgift	Ifylls
Vad bedöms?	Förbundets hela verksamhet: räddningsinsatser och övningar (heltid och RIB), fordon och utrustning, stationer och lokaler, arbetstider och beredskap, organisatorisk och social arbetsmiljö samt organisationen av arbetsmiljöarbetet.
Typ av riskbedömning	☒ Samlad riskbedömning ☐ Inför förändring ☐ Arbetsmoment eller plats ☐ Efter tillbud eller olycka ☐ Annat
Station eller avdelning	Hela förbundet
Datum	Förslaget framtaget 2026-10-01. Bedömningen: 2026-10-05
Ansvarig chef	Räddningschef
Deltagare	Räddningschef och blivande huvudarbetsmiljöombud.
Arbetsmiljöombud har medverkat	☒ Ja ☐ Nej – orsak: _____
Underlag	
Avgränsning (vad ingår inte?)	Riskbedömningar för enskilda (gravida, arbetsanpassning) – de görs för personen och sparas hos närmaste chef. Förändringar som har egna riskbedömningar (DRH, dygnspass, tillfällig organisation) – deras åtgärder följs upp här men bedöms inte om.

Riskbedömning och åtgärder

Vad kan hända, och varför? Åtgärd väljs enligt åtgärdstrappan: ta bort – byt ut – isolera – ändra arbetssätt – personlig skyddsutrustning. Vem som ansvarar och när det ska vara klart bestäms i handlingsplanen.

A. Insatser och övningar

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
1	Rök- och kemdykning (insats och övning)	Värme och brandrök, desorientering, instängning, överansträngning, exponering för farliga ämnen. Kan leda till dödsfall eller bestående skada.	Rollkort Standardrutin Stn 5000 Brand i byggnad och Kem (Operativa instruktioner\02). Riskhantering vid räddningsinsats (01) har avsnitt om rökdykning. Andningsskydd, utbildning och övning.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Rödykarreglemente finns
2	Medicinska kontroller och arbetsprov för rök- och kemdykare	Hjärt- och kärlhändelse vid tung fysisk belastning om kontrollen inte är gjord eller har gått ut.	Avestahälsan gör medicinska kontroller och utlåtanden för rökdykning och arbete på hög höjd.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Förteckning över medicinska kontroller och arbetsprov med giltighetstid finns.
3	Brandrök, sot och förorenad utrustning (rena brandmän)	Cancerframkallande ämnen tas upp via hud och luftvägar. Föroreningar sprids till fordon, station och hem. Exponeringen sker vid i stort sett varje brandlarm.	Hygienflöde (2014), Hygienflöde-risk, Källaralternativ, Riskhantering ny tvättlokal och Policy Deltid smutsiga larmställ.	4 × 5 = 20 Allvarlig risk	Instruktioner finns.

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
4	Trafikolyckor och arbete på väg	Påkörning av trafik vid olycksplatsen, skärskador, utlösta krockkuddar, elfordon.	Rollkort Standardrutin Stn 5000 Trafikolycka (02).	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Rutin finns
5	Arbete på höjd (stegar, höjdfordon, tak)	Fall från stege, tak eller höjdfordon.	Standardrutin Stn 5000 Soteld nämner helkroppssele.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Instruktion finns för stegar och fallskydd.
6	Is- och vattenlivräddning	Drunkning, nedkylning, strömmande vatten.	Rollkort Standardrutin Stn 5000 Vattenlivräddning och Båtlivräddning (02).	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Instruktion finns
7	Farliga ämnen och kemolyckor	Kemisk exponering, brand och explosion. Föroreningar följer med ut från skadeplatsen om sanering brister.	Rollkort Standardrutin Stn 5000 Kem (02). Kemskyddsutrustning.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Instruktion om arbete på skadeplats. Rutin finns
8	Asbest och byggnader med rasrisk	Asbestexponering vid brand i äldre byggnader, ras.	Att kontrollera: ingen instruktion hittad. Nya asbestregler gäller sedan 19 december 2025 (AFS 2025:6).	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Rutin finns
9	El, solceller och litiumjonbatterier (elfordon, energilager)	Strömgenomgång, termisk rusning, giftiga gaser, återantändning.	Att kontrollera: ingen instruktion hittad.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Instruktion för insats vid elanläggningar, solceller och litiumjonbatterier – eller hänvisning till gemensam riktlinje. 08.3 nr 11. Rutin finns

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
10	Skog- och markbrand	Värmebelastning, uttorkning, terräng, fordon i terräng och långa insatser.	Sjustegsmodellen och Insatsledning (01) tar upp avlösning, vila, mat och dryck. Att kontrollera: egen instruktion för skogsbrandsinsats.	2 × 4 = 8	Instruktion för skogsbrandsinsats med vätska, vila och avlösning. 08.3 nr 12. Ingen egen instruktion mer än ledning
11	Sjukvårdslarm och smitta	Blodsmitta, stickskador, psykisk påfrestning.	Rollkort Sjukvårdslarm IVPA (02). Risk för blodsmitta (2014) beskriver åtgärder efter stick och stänk. Att kontrollera: aktuella kontaktuppgifter, förebyggande smittskydd och vaccinationsskydd (Avestahälsan).	2 × 4 = 8	Uppdatera Risk för blodsmitta med aktuella kontakter och förebyggande smittskydd. Stäm av vaccinationsskyddet med Avestahälsan. 08.3 nr 13. Rutiner finns
12	Tung räddning (hydrauliska verktyg, lyftkuddar, stabilisering)	Klämskador, ras, utrustning som brister.	Utbildning och övning. Att kontrollera: instruktion för användning och kontroll av verktygen.	2 × 4 = 8	Instruktion för användning och kontroll av verktygen, med dokumenterad kontroll. 08.3 nr 15. Instruktioner finns. Serviceavtal finns. Rutin behöver uppdateras
13	Motorsåg och röjsåg	Skärskador, kast, fallande träd.		2 × 4 = 8	Riktlinje finns Intyg finns på säker skog. Ej på egenutbildade

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
14	Buller (pumpar, verktyg, sirener)	Hörselskada över tid.	Hörselskydd. Att kontrollera: instruktion för hörselskydd och om hörselkontroller görs.	3 × 3 = 9	Hörselskydd finns. Hörselkontroll utförs.
15	Övningar, bland annat varmövning	Samma risker som vid insats, plus övningsspecifika risker (värmebelastning vid upprepade varmövningar, brister i säkerhetsledning).	Stationsöversikt SDR (06) beskriver övningsområden. Att kontrollera: säkerhetsinstruktion för övningar och övningsledarens ansvar.	2 × 4 = 8	Säkerhetsinstruktion för övningar och övningsledarens ansvar. 08.3 nr 22. Särskild rutin saknas. Instruktioner tillhandahålls vid övningstillfälle.
16	Ledning av insats och riskhantering under insats	Bristande lägesbild och felbeslut ger okända risker för personalen.	Insatsledning, sjustegsmodellen, riskhantering vid räddningsinsats och ledningsstöd säkerhet (01) – beslutade 2026-06-08 till 2026-07-02 enligt dokumenten.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Kontrollera att dokumenten är kända och övade av alla befäl. 08.3 nr 24. Rutin för övergripande ledning finns
17	Tunga lyft och fysisk belastning	Belastningsskador i rygg, axlar och knän när utrustning, slangar, stegar och personer bärs och lyfts, ofta i trånga eller svåra lägen.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: fysisk träning på arbetstid, fystester och lyfthjälpmedel (t.ex. vid bärhjälp åt ambulans).	3 × 3 = 9	Bedöm de tyngsta momenten. Säkerställ tid för fysisk träning och regelbundna fystester. Se över lyfthjälpmedel. Fysträning erbjuds på arbetstid Avtal med företagshälsovård

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
18	Halka, snubbel och fall på skadeplats och station	Fall i mörker, halka, ojämn terräng och hinder. En av de vanligaste orsakerna till arbetsskador inom räddningstjänsten.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: skor och kängor, belysning på skadeplats, snöröjning och sandning på stationerna, tillbudsrapporter i RIA.	3 × 3 = 9	Gå igenom tillbud och olyckor i RIA. Ta med halkskydd och belysning i skyddsronden. Rapporterade brister följs upp kontinuerligt.
19	Gasflaskor vid brand (acetylen, gasol)	Explosion eller bortflygande flaskor när gasflaskor värms upp vid brand.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: om hantering av gasflaskor ingår i instruktion eller i gemensam riktlinje (RRB).	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Ta med gasflaskor (riskområde, kylning, avspärrning) i instruktionen för brand i byggnad eller hänvisa till gemensam riktlinje. Kopplas till 08.3 nr 1. ingen särskild rutin. Följer nationella riktlinjer vid riskbedömningar.
20	Trånga och slutna utrymmen (brunnar, tankar, silos)	Syrebrist, giftiga gaser, instängning och svår räddning av den egna personalen.	Inget underlag hittat i handboken.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Ta ställning till om en instruktion behövs (gasmätning, säkring, räddningsberedskap) eller hänvisa till gemensam riktlinje. Förslag på nytt moment i 08.3. Utförs ej.
21	Järnväg och spårområde	Påkörning av tåg och strömgenomgång från kontaktledning vid olycka, brand eller personpåkörning vid spår.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: rutin för begäran om spårfrigång och jordning av kontaktledning tillsammans med Trafikverket.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Instruktion eller hänvisning till gemensam riktlinje för insats vid järnväg. Förslag på nytt moment i 08.3. Alla befäl är utbildade i arbete vid spårområde av Trafikverket. Befäl utbildar brandmän

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
22	Oväder, stormfällning och översvämning	Fallande träd, nedrivna elledningar, strömmande vatten och långa arbetspass vid extremväder.	Inget underlag hittat i handboken. Motorsåg: se nr 13.	2 × 4 = 8	Ta med oväder i instruktionerna för motorsåg, vattenlivräddning och långvariga insatser. Riktlinje och utbildningsmaterial föt motorsåg.
23	Kyla och värme utomhus	Nedkylning vintertid och värmeslag sommartid, särskilt vid långa insatser och i tung skyddsutrustning.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: vinterutrustning, möjlighet till uppvärmning och vätska på skadeplats.	2 × 3 = 6	Ta med i instruktionen för långvariga insatser (vila, värme, vätska, avlösning). Kopplas till 08.3 nr 19. Finns ej
24	Djurräddning	Sparkar, bett och klämskador från stora djur, smitta från djur.	Inget underlag hittat i handboken.	1 × 4 = 4	Ta ställning till om en instruktion behövs eller hänvisa till gemensam riktlinje. Rutin finns
25	Smittsamma sjukdomar och pandemi	Smittspridning i styrkan som också hotar den operativa förmågan.	Handlingsplan vid konstaterad covid-smitta (2023, flik 08\Äldre versioner).	1 × 4 = 4	Gör om covidplanen till en generell rutin för smittsamma sjukdomar, med Avestahälsan. Saknas

B. Fordon, maskiner och utrustning

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
26	Utryckningskörning och tunga fordon	Trafikolycka under framkörning. Stress för nya förare när två tunga fordon ska ut och det är brist på förare med C-körkort.	Förarutbildning. Riskbedömningen av DRH 2025-12-16 bedömde risken som hög och beslutade åtgärder till 2026-01-31. Att kontrollera: om åtgärderna är genomförda.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Följ upp åtgärderna från riskbedömningen av DRH (förarutbildning, rutiner för rätt kompetens, avvikelserapportering om förarbrist). 08.3 nr 18. Rutin och utbildning finns
27	Andningsskydd – kontroll, underhåll och rengöring	Fel på utrustningen eller dålig andningsluft, exponering vid rengöring av förorenade masker.	Rökskyddsverkstad och daglig kontroll. Att kontrollera: skriftlig instruktion och dokumenterade kontroller.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Instruktion för rökskyddsverkstaden och daglig kontroll, med dokumentation. 08.3 nr 3. Finns ,men bör ses över
28	Personlig skyddsutrustning	Skador när utrustning saknas, är fel, inte passar eller används fel.	Larmställ och skyddsutrustning. Glasögon (03, äldre). Att kontrollera: att utrustning finns i rätt storlekar för alla, även för kvinnor (5 % av de svarande i enkäten 2025).	2 × 4 = 8	Instruktion för användning, kontroll och byte. Inventera storlekar och passform. 08.3 nr 5. Skyddsutrustning uppdaterats
29	Truck	Påkörning, vältning. Saknas skriftligt tillstånd blir det sanktionsavgift.	Att kontrollera: om förbundet har truck, och om skriftliga tillstånd finns.	1 × 4 = 4	Kontrollera om truck finns. Om ja: skriftliga tillstånd och instruktion. 08.3 nr 17. Skriftliga tillstånd finns

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
30	Brandsläckningsskum och kemikalier på stationen	Exponering för PFAS och andra ämnen i skumvätska, rengöringsmedel, bränslen och oljor.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: om skumvätskan är fluorfri, om det finns en kemikalieförteckning med säkerhetsdatablad och riskbedömning (AFS 2023:10).	2 × 4 = 8	Ta fram kemikalieförteckning och riskbedöm kemikalierna. Byt till fluorfritt skum om det inte redan är gjort. Vi har rätt sorts skum. Säkerhetsdatablad finns Riskbedömning saknas
31	Kompressor och fyllning av luftflaskor	Brustna flaskor eller slangar, förorenad andningsluft.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: besiktning av tryckkärl och kompressor, kontroll av luftkvalitet.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Kontrollera att besiktningar och luftkontroller är gjorda och dokumenterade. Kopplas till 08.3 nr 3. Kompressorer kontrolleras dagligen Serviceavtal. Luftflaskor dokumenterad revisionshistorik
32	Lastväxlare, kranar och lyftanordningar	Klämskador och fallande last vid lastning och lossning.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: besiktning och utbildning.	1 × 4 = 4	Kontrollera besiktning och att de som använder utrustningen är utbildade. Internutbildade
33	Fordonsvård och verkstad	Klämskador, belastningsskador och kemikalier vid däckbyte, tvätt och enklare underhåll.	Inget underlag hittat i handboken.	2 × 3 = 6	Ta med verkstad och fordonshall i skyddsronden. Saknas

C. Stationer och lokaler

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
34	Vagnhallar och stationer – dieselavgaser och föroreningar	Dieselavgaser i vagnhall och föroreningar från insats sprids till dagrum och sovrum om zonerna inte hålls isär.	Hygienflöde och tvättlokal (se nr 3). Att kontrollera: avgasutsug och zonindelning på varje station, och skyddsronder.	3 × 4 = 12	Ta med avgaser och zonindelning i skyddsronden på varje station. Spara protokollen i flik 07. Avgasutsug finns. Zonindelning finns Hygienflöde finns
35	Omklädning och hygien för alla	Brist på separata omklädnings- och duschmöjligheter kan ge otrygghet och leda till att förorenade kläder inte byts.	Att kontrollera: läget på varje station.	2 × 2 = 4	Ta med i skyddsronden. Saknas
36	Nya stationer i Hedemora	Nya lokaler och arbetssätt kan ge nya risker om de inte bedöms i tid.	Grundläggande riskbedömning finns enligt förslaget till årlig uppföljning (fråga 24).	2 × 3 = 6	Fördjupa riskbedömningen med blankett 08.1 (inför förändring), med arbetsmiljöombud. Från förslaget till årlig uppföljning, fråga 24. Pågående
37	Kontor och bildskärmsarbete	Belastningsbesvär och ögonbesvär.	Checklistor för kontor och bildskärmsarbete finns i flik 07 (RIA). Terminalglasögon (rutin flyttas till flik 11).	3 × 2 = 6	Ta med kontoren i skyddsronden. saknas
38	Utfart och backning på stationen	Påkörning av egen personal eller förbipasserande vid utryckning och backning in i vagnhallen.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: backningsrutin (backvakt, kamera), markering och belysning.	2 × 4 = 8	Ta med i skyddsronden. Gör en backningsrutin om den saknas. Pågående arbete med Avesta kommun

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
39	Övningsanläggningar (rökhus, varmövning, övningsfält)	Brännskador och exponering för brandrök vid varmövning. Underhåll och ansvar för anläggningen kan vara oklart.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: vem som äger och underhåller anläggningarna, och om de har riskbedömts.	2 × 4 = 8	Riskbedöm övningsanläggningarna och klargör ansvaret. Kopplas till nr 15 och 08.3 nr 22. Ansvar klarlagt, riskbedömning saknas
40	Inomhusmiljö och vilorum	Dålig ventilation, radon och buller i vilorum ger sämre återhämtning och ohälsa.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: radonmätning och ventilationskontroll (OVK).	2 × 2 = 4	Ta med i skyddsronden. Kontrollera radonmätning och OVK. Saknas
41	Brandskydd och elsäkerhet på stationerna	Brand eller elolycka i egna lokaler.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: systematiskt brandskyddsarbete och kontroll av elanläggningar.	1 × 4 = 4	Kontrollera att det systematiska brandskyddsarbetet är dokumenterat för egna lokaler. Brandskyddsronder utförs

D. Arbetstid, beredskap och återhämtning

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
42	Heltid: nuvarande schema och möjlighet till dygnspass	Trötthet och minskad reaktionsförmåga, avbrutna viloperioder, psykisk belastning. Riskanalysen av dygnspass (2025-11-01) bedömer R 6–12.	Vilorum, bastu, sömn mellan 23 och 06, hälsouppföljning.	2 × 3 = 6	Åtgärderna i riskanalysen av dygnspass, när beslutet om dispens är klart. Utvärdering utförd med personal

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
43	Deltid (RIB): beredskap och återhämtning	Beredskap i kombination med huvudarbete och familj, nattlarm före en vanlig arbetsdag, lite återhämtning. Inget underlag om detta hittades (förslaget till årlig uppföljning, fråga 21).	Beredskapsschema. Att kontrollera: hur beredskap och vila följs upp i dag.	3 × 3 = 9	Undersök beredskap, vila och återhämtning för RIB, t.ex. på APT och i medarbetarsamtal. Bedöm om rutiner för vila efter nattlarm behövs. Saknas
44	Insatsledare: fler pass och hög belastning	Färre insatsledare (sju kvar) ger fler operativa pass, mindre tid för administration och högre risk för frånvaro och felbeslut.	Åtgärder beslutade i riskbedömningen av rekryteringen av driftledare (samverkansgruppen 2025-12-05). Att kontrollera: om åtgärderna är genomförda.	3 × 4 = 12	Följ upp åtgärderna (arbetsuppgiftsinventering, vikarierande insatsledare, täckningsrutiner). Klart
45	Långvariga insatser: vila, avlösning, mat och vätska	Trötthet, felbeslut, överansträngning.	Sjustegsmodellen och Insatsledning (01) tar upp planering av avlösning, vila, mat och dryck.	2 × 4 = 8	Kontrollera att det räcker eller ta fram en instruktion för avlösning och återhämtning. 08.3 nr 19. Fordon har mat och dryck för 24h Avlösning sköts av RRB
46	RIB: framkörning till stationen vid larm	Trafikolycka när deltidsbrandmannen kör egen bil till stationen under tidspress.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: vad som sägs om framkörning till stationen i introduktion och instruktioner.	2 × 5 = 10 Allvarlig risk	Tydliggör att trafikreglerna gäller och att säkerhet går före anspänningstid. Ta upp på APT. Rutin finns
47	Övertid, extra pass och dubbla anställningar	För lite vila när övertid, extra pass och beredskap läggs ovanpå annat arbete.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: hur vila och arbetstid följs upp (arbetstidslagen och kollektivavtal).	3 × 3 = 9	Följ upp övertid och vila regelbundet och redovisa i arbetsmiljökommittén. Kontrolleras årligen

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
48	Nattarbete	Störd sömn och ökad risk för ohälsa på lång sikt.	Vilorum och möjlighet till sömn mellan 23 och 06 (heltid). Att kontrollera: vilka krav som gäller på hälsokontroll vid nattarbete och om den erbjuds.	2 × 3 = 6	Ta reda på kraven och erbjud hälsokontroll via Avestahälsan om det krävs. Årsvisa hälsokontroller utförs
49	Höjd beredskap och totalförsvar	Bristande uthållighet och för hög belastning vid långvarig höjd beredskap.	Riskanalysen av dygnspass (se nr 42) bedömde risken till 3 × 4 = 12. Inga särskilda åtgärder i dag.	3 × 4 = 12	Ta med arbetsmiljö, vila och avlösning i planeringen för höjd beredskap. Saknas

E. Organisatorisk och social arbetsmiljö

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
50	Arbetsbelastning i förbundsledningen under den tillfälliga organisationen	Hög arbetsbelastning för räddningschef och avdelningschefer under lång tid. Mindre tid för strategiskt arbete och uppföljning.	Åtgärder i riskbedömningen av den tillfälliga organisationen (samverkansgruppen 2025-12-05): delegering, utökad ledningsgrupp, pausade projekt. Att kontrollera: om åtgärderna är genomförda och har haft effekt.	3 × 4 = 12	Följ upp åtgärderna och bedöm arbetsbelastningen på nytt i ledningsgruppen. Följs upp regelbundet

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
51	Arbetsbelastning, avbrott och uppföljning (alla)	Enkäten 2025: 65 % uppger avbrott som främsta orsak till att inte hinna, 42 % för många uppgifter på för kort tid. ”Min chef har regelbundna uppföljningar om hur jag upplever min arbetsbelastning”: 52 av 100.	Arbetsbelastning tas upp i medarbetarsamtal. Stöd från chef vid hög belastning: 75 av 100. Enkäten görs varje år.	3 × 3 = 9	Regelbunden avstämning av arbetsbelastning mellan chef och medarbetare. Rutin för vad en chef gör när någon har för hög arbetsbelastning (AFS 2023:2). Medarbetarsamtal genomförs årligen.
52	Otydliga rutiner och mål	Enkäten 2025: ”Vi har väl fungerande policys, riktlinjer och rutiner” 55, ”Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt” 43, ”Jag är insatt i min arbetsplats mål” 61. Otydlighet ger stress och gör att instruktioner inte följs.	Rutinerna i handboken skrivs om (utkast september 2026). Arbetsmiljömål med uppföljning.	3 × 2 = 6	Modernisera rutinerna. Gå igenom mål och utfall på APT. Saknas
53	Psykiskt påfrestande insatser	Stressreaktioner och långsiktig psykisk ohälsa efter svåra larm.	Instruktion vid aktivering av samtalsstöd (2025-11-26, version 1.1), kamratstöd och utvärderingar (flik 09). Avestahälsan. Att bekräfta: om instruktionen är rutinen för psykiskt tunga larm.	3 × 4 = 12	Bekräfta och fastställ rutinen. Följ upp att samtalsstöd erbjuds efter varje svårt larm. 08.3 nr 21. Instruktion finns Rutin finns

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
54	Hot och våld vid insats	Hot och våld från drabbade, anhöriga eller åskådare, t.ex. vid PDV-larm (personer med psykisk ohälsa) eller suicidhot.	Handlingsplan vid hot och våld (2024-10-01, märkt utkast, flik 09). Operativ instruktion PDV (förslag), Standardrutin PDV och Hot om suicid, PDV-utbildning. Checklista hot och våld (flik 07).	2 × 4 = 8	Fastställ handlingsplanen och PDV-instruktionen. Bedöm risken för hot och våld i verksamheten (AFS 2023:2, 5 kap.). 08.3 nr 14. Rutin finns. En reviderad är på gång
55	Kränkande särbehandling och trakasserier	Ohälsa och sämre samarbete om kränkningar inte uppmärksammas och hanteras.	Utkast till Rutin för trakasserier och kränkande särbehandling (2026-09-29, flik 09). Enkäten 2025: ”behandlas lika” 89, ”känner mig trygg” 86.	1 × 4 = 4	Fastställ rutinen. Ta med kränkande särbehandling i policyn (utkast finns) och i utbildningen av chefer. Finns
56	Ensamarbete	Insatsledare som kör fram ensam, personal ensam på station eller i verkstad, kansliarbete på kvällar. Svårt att få hjälp vid olycksfall, hot eller sjukdom.	Att kontrollera: ingen kartläggning av ensamarbete hittad.	2 × 4 = 8	Kartlägg var ensamarbete förekommer och bedöm riskerna (AFS 2023:2, 6 kap.). Saknas
57	Nya medarbetare, RIB och nya arbetsuppgifter	Bristande introduktion ger okunskap om risker och rutiner.	Rutin 06 och introduktionsfilmer. Checklistorna 06.1–06.3 finns inte i handboken.	2 × 4 = 8	Leta upp eller ta fram checklistorna för introduktion. Rutin för introduktion finns
58	Gravida och ammande i operativ tjänst	Rök- och kemdykning, nattarbete och vissa smittämnen är förbjudna eller begränsade. Brott ger sanktionsavgift.	Handlingsprogram för gravida (odaterat) och reviderat utkast 2026 (flik 08). Bedömningen görs för den enskilda och sparas hos närmaste chef.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Fastställ det reviderade handlingsprogrammet. Rutin finns

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
59	Kompetens och tid för övning, särskilt RIB	För lite övning gör att risker vid insats inte hanteras säkert.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: övningsplaner och genomförda övningar per station.	3 × 4 = 12	Följ upp genomförda övningar mot plan och redovisa i arbetsmiljökommittén. Följs upp årligen
60	Ledarrollen för styrkeledare och platschefer	Att leda kollegor och vänner, otydliga befogenheter och för lite stöd ger stress och konflikter.	Ansvarsprofiler RIB (Operativa instruktioner\01).	3 × 3 = 9	Tydliggör roll och befogenheter i fördelningen av arbetsmiljöuppgifter. Ge stöd och utbildning. Kopplas till nr 67. Arbete pågår
61	Konflikter, jargong och kultur i arbetsgruppen	En mansdominerad arbetsplats (89 % män i enkäten 2025) kan ha jargong som utesluter. Konflikter som inte hanteras ger ohälsa.	Enkäten 2025: ”bemöter varandra med vänlighet” 92, ”känner mig trygg” 86.	2 × 3 = 6	Ta upp bemötande och jargong på APT. Ta med i utbildningen om kränkande särbehandling. Arbete pågår
62	Förändringar och osäkerhet	Flera förändringar samtidigt (tillfällig organisation, DRH, dygnspass, ny organisation) ger oro och belastning.	Riskbedömningar inför förändring (DRH, dygnspass, tillfällig organisation).	3 × 3 = 9	Gör riskbedömning före varje större förändring (blankett 08.1). Informera tidigt och låt medarbetarna vara delaktiga. Utförs redan idag
63	Bemötande av allmänheten, media och filmning vid insats	Påhopp, filmning och spridning i sociala medier efter insatser.	Inget underlag hittat i handboken.	2 × 2 = 4	Ta med i rutinen för hot och våld och i stödet efter insats. Saknas

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
64	Alkohol, droger och spel	Påverkan i tjänst eller i beredskap, med risk för olyckor.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: om det finns en policy och rutin för alkohol och droger.	1 × 5 = 5 Allvarlig risk	Ta fram eller lägg in policy och rutin för alkohol och droger, med stöd av Avestahälsan. Finns
65	Sjukfrånvaro, rehabilitering och arbetsanpassning	Långa sjukskrivningar och svår återgång om arbetet inte anpassas i tid.	Avestahälsan. Rutin för arbetsanpassning saknas.	3 × 3 = 9	Ta fram rutin för arbetsanpassning och rehabilitering. Rutin för återgång finns
66	Tillsyn, brandskyddskontroll och kontakter med allmänheten	Hot från fastighetsägare eller andra vid myndighetsutövning, ensamarbete vid tillsyn, fall på vind och tak.	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: vilka uppgifter förbundet har och hur de utförs.	2 × 3 = 6	Ta med tillsyn och utbildning i kartläggningen av hot och våld och av ensamarbete. Kopplas till nr 54 och nr 56. Finns

F. Organisationen av arbetsmiljöarbetet

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
67	Fördelning av arbetsmiljöuppgifter	Chefer och arbetsledare får uppgifter utan kunskap, tid eller befogenheter. Uppgifter blir inte gjorda eller ger för hög belastning.	Direktionens fördelning till räddningschefen (§ 38). Fördelning till avdelningschefer och ekonomichef. Utkast till ny rutin 05 (2026-09-30).	2 × 3 = 6	Slutför fördelningen till övriga chefsnivåer (arbetsmiljömål, klart oktober 2027). Mottagarna utbildas innan de får uppgifterna. Stationschefer och SL saknas
68	RIA och rapportering av tillbud och risker	Risker och tillbud rapporteras inte eller hamnar fel, så att de inte åtgärdas.	RIA och rutin 09. Förbättrad incidentrapportering är förslag till mål 2026–27.	3 × 2 = 6	Utse superanvändare och bygg upp strukturen i RIA. Kontrollera att handlingsplanen kan föras i RIA. Calle Bernsand

Nr	Arbetsmoment, situation eller plats	Vad kan hända och varför?	Skyddsåtgärder som redan finns	S × K = R	Åtgärd (förslag)
69	Samordning på skadeplats och gemensamma arbetsställen	Oklart ansvar för arbetsmiljön när flera aktörer arbetar på samma plats (ambulans, polis, RRB, bärgare, entreprenörer på stationen).	Inget underlag hittat i handboken. Att kontrollera: hur samordningsansvaret enligt arbetsmiljölagen 3 kap. 7 § hanteras.	2 × 4 = 8	Beskriv samordningen i instruktionen för insatsledning och för entreprenörer i egna lokaler. saknas

Sammanfattning – allvarliga risker

Enligt förslaget är 19 av 69 risker allvarliga (risknivå 15–25 eller konsekvens 5). De flesta gäller insatser där en olycka kan få mycket allvarliga följder även om den är ovanlig. Där är skriftliga instruktioner, utbildning och övning det viktigaste skyddet – och det är där underlaget är tunnast i dag.

Nr	Risk	S × K = R	Viktigaste åtgärd
1	Rök- och kemdykning (insats och övning)	2 × 5 = 10	Leta fram eller ta fram en instruktion för rök- och kemdykning: bemanning, rökdykarledare, kommunikation, reträtt och nödläge (AFS 2023:13).
2	Medicinska kontroller och arbetsprov för rök- och kemdykare	2 × 5 = 10	Ta fram en förteckning över medicinska kontroller och arbetsprov med giltighetstid. Kontrollera att ingen rökdyker utan giltig kontroll.
3	Brandrök, sot och förorenad utrustning (rena brandmän)	4 × 5 = 20	Gå igenom hygienflödet på varje station (rena och smutsiga zoner, tvätt av larmställ, byte efter insats, transport av förorenad utrustning). Datera och fastställ instruktionen.
4	Trafikolyckor och arbete på väg	2 × 5 = 10	Ta fram eller hänvisa till instruktion för avspärrning, skydd av arbetsplatsen och räddning ur fordon, inklusive elfordon.
5	Arbete på höjd (stegar, höjdfordon, tak)	2 × 5 = 10	Instruktion för fallskydd, stegar och höjdfordon. Kontrollera att besiktning och kontroll av utrustningen är dokumenterad.
6	Is- och vattenlivräddning	1 × 5 = 5	Instruktion för skyddsutrustning och säkring. Ta ställning till om ytlivräddning eller räddningsdykning förekommer (avgör vilka regler om dykeriarbete som gäller).
7	Farliga ämnen och kemolyckor	2 × 5 = 10	Instruktion för zonindelning och sanering – eller hänvisning till gemensam riktlinje (RRB, Daedalos).

Nr	Risk	S × K = R	Viktigaste åtgärd
8	Asbest och byggnader med rasrisk	2 × 5 = 10	Instruktion för insats i byggnader med asbest eller rasrisk, kontrollerad mot de nya asbestreglerna.
9	El, solceller och litiumjonbatterier (elfordon, energilager)	2 × 5 = 10	Instruktion för insats vid elanläggningar, solceller och litiumjonbatterier – eller hänvisning till gemensam riktlinje.
16	Ledning av insats och riskhantering under insats	1 × 5 = 5	Kontrollera att dokumenten är kända och övade av alla befäl.
19	Gasflaskor vid brand (acetylen, gasol)	1 × 5 = 5	Ta med gasflaskor (riskområde, kylning, avspärrning) i instruktionen för brand i byggnad eller hänvisa till gemensam riktlinje.
20	Trånga och slutna utrymmen (brunnar, tankar, silos)	1 × 5 = 5	Ta ställning till om en instruktion behövs (gasmätning, säkring, räddningsberedskap) eller hänvisa till gemensam riktlinje.
21	Järnväg och spårområde	1 × 5 = 5	Instruktion eller hänvisning till gemensam riktlinje för insats vid järnväg.
26	Utryckningskörning och tunga fordon	2 × 5 = 10	Följ upp åtgärderna från riskbedömningen av DRH (förarutbildning, rutiner för rätt kompetens, avvikelserapportering om förarbrist).
27	Andningsskydd – kontroll, underhåll och rengöring	1 × 5 = 5	Instruktion för rökskyddsverkstaden och daglig kontroll, med dokumentation.
31	Kompressor och fyllning av luftflaskor	1 × 5 = 5	Kontrollera att besiktningar och luftkontroller är gjorda och dokumenterade.
46	RIB: framkörning till stationen vid larm	2 × 5 = 10	Tydliggör att trafikreglerna gäller och att säkerhet går före anspänningstid. Ta upp på APT.
58	Gravida och ammande i operativ tjänst	1 × 5 = 5	Fastställ det reviderade handlingsprogrammet.
64	Alkohol, droger och spel	1 × 5 = 5	Ta fram eller lägg in policy och rutin för alkohol och droger, med stöd av Avestahälsan.

Kontrollfrågor – så att inget område missas

Frågorna är ett stöd vid genomgången. Svar som visar på en risk som inte finns i tabellerna förs in som en ny rad.

Område	Fråga	Svar
Underlag	Har tillbud, olyckor, riskobservationer och arbetsskadeanmälningar i RIA för det senaste året gåtts igenom?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Underlag	Har sjukfrånvaron och orsakerna till den (på gruppnivå) gåtts igenom?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Underlag	Har skyddsrondsprotokoll, medarbetarenkäten och medarbetarsamtalen (på gruppnivå) använts?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Underlag	Har förra årets riskbedömningar och handlingsplan följts upp – är åtgärderna gjorda och har de haft effekt?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Delaktighet	Har arbetsmiljöombud, heltid, RIB, befäl och dagtidspersonal fått lämna synpunkter?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Insatser	Finns skriftliga instruktioner för alla moment med allvarliga risker (08.3), och känner personalen till dem?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Insatser	Har nya insatstyper, ny teknik (t.ex. elfordon, batterilager, solceller) eller nya objekt i kommunerna tillkommit?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Insatser	Är insatsutvärderingar och erfarenheter från svåra insatser tillvaratagna?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Hälsa	Är medicinska kontroller, arbetsprov, fystester och vaccinationer gjorda och dokumenterade?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Hälsa	Hur skyddas personalen mot brandrök och sot, buller och belastning – och följs det upp?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Utrustning	Är all utrustning som kräver besiktning eller kontroll kontrollerad (andningsskydd, stegar, höjdfordon, kranar, tryckkärl)?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Utrustning	Finns intyg, tillstånd och utbildning för motorsåg, truck och andra maskiner?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Kemikalier	Finns en aktuell kemikalieförteckning med säkerhetsdatablad och riskbedömning?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Lokaler	Har alla stationer, kontor och övningsanläggningar haft skyddsrond under året?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Arbetstid	Följs arbetstid, övertid, vila och beredskap upp – för heltid, RIB och insatsledare?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
OSA	Är arbetsbelastningen rimlig för alla grupper, och vet cheferna hur den är?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
OSA	Finns och fungerar rutiner för kränkande särbehandling, hot och våld, krisstöd och kamratstöd?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
OSA	Finns ensamarbete, och hur hanteras det?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
OSA	Har förändringar under året riskbedömts innan de genomfördes?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Särskilda grupper	Har gravida och ammande, nyanställda, unga, äldre och medarbetare med arbetsanpassning särskilda risker som behöver bedömas?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis

Område	Fråga	Svar
Organisation	Har alla som fått arbetsmiljöuppgifter kunskap, befogenheter och tid för dem?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Organisation	Är samordningen med andra aktörer på skadeplatsen och med entreprenörer i lokalerna klar?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis
Föreskrifter	Har nya eller ändrade föreskrifter tillkommit (Bilaga 1)?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Delvis

Uppföljning

Uppgift	
Tagits upp i arbetsmiljökommittén	Datum: 2026-10-13
Riskbedömningen ska ses över senast	Augusti–oktober 2027 (inför årlig uppföljning)

Ansvarig chef	Arbetsmiljöombud
Datum och underskrift	Datum och underskrift

ARBETSMILJÖHANDBOKEN · FLIK 08

08.2 Handlingsplan för arbetsmiljöarbetet 2026–2027

FRAMTAGET AV	VERSION	FASTSTÄLLD (DATUM, AV)	ERSÄTTER
Håkan Wikman, ekonomichef	2026-10-05	Direktionen, 2026-10-22	–

Uppgift	Ifylls
Arbetsmiljöår	2026–2027 (november–oktober)
Läget beskrivet per	2026-09-28, uppdaterat 2026-10-05
Behandlad i arbetsmiljökommittén (datum, §)	2026-10-13
Deltagare	Räddningschef Stefan Lundqvist, Arbetsmiljöombud Henrik Larsson

Om handlingsplanen

Handlingsplanen samlar de åtgärder för arbetsmiljön som inte har kunnat genomföras direkt: vad som ska göras, vem som ansvarar och när det ska vara klart. Det här är den första samlade handlingsplanen.

Handlingsplanen är sista steget i tråden riskbedömning – årlig uppföljning – handlingsplan. Den samlade riskbedömningen (rutin 08) och den årliga uppföljningen (rutin 10, blankett 10.1) beskriver vad som behöver göras. Här bestäms vem som ansvarar och när det ska vara klart, och här följs åtgärderna upp.

1. Det systematiska arbetsmiljöarbetet

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
1	Ingen skriftlig handlingsplan.	Fastställa rutin 08 och blankett 08.1. Behandla denna handlingsplan i arbetsmiljökommittén.	Räddningschef	Arbetsmiljökommitté, Direktionens oktober-sammanträde 2026	Handlingsplan upprättad	Kontrollerad 5/10
2	Förteckningen över arbetsmiljölagstiftning är inte fastställd.	Granskning av arbetsmiljöombuden och fastställande av Bilaga 1.	Räddningschef, arbetsmiljöombud	2026-12-31	Utkast finns	
3	Rutin för arbetsanpassning saknas (AFS 2023:2, 3 kap.).	Ta fram en egen rutin, med stöd av Avestahälsan.	Räddningschef	2027-03-31	rutin för återgång för heltid och deltid finns. Ingen för arbetsanpassning	
4	Arbetsmiljöpolicyn saknar kränkande särbehandling, datum och beslutsinstans.	Fastställa den kompletterade policyn.	Räddningschef	Arbetsmiljökommitté, Direktionens oktober-sammanträde 2026	Utkast finns	
5	Fördelningen av arbetsmiljöuppgifter är inte slutförd till alla chefsnivåer.	Slutföra fördelningen till styrkeledare, RIB-chef och stationschefer.	Räddningschef	Direktionens oktober-sammanträde 2027	Pågår (arbetsmiljömål) Att slutföra fördelningen till övriga chefsnivåer är ett arbetsmiljömål som ska vara klart i oktober 2027. Mottagarna ska utbildas innan de får uppgifterna.	

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
6	Arbetsmiljökommittén har inte stående rapportering om sjukfrånvaro, tillbud och olyckor, riskobservationer och skyddsronder.	För in stående punkter på dagordningen, inklusive handlingsplanen.	Räddningschef	Fastställ på december möte i arbetsmiljökommittén	Ej påbörjad	
7	Inga ifyllda skyddsrondsprotokoll i handboken.	Kontrollera att alla stationer har haft skyddsrond. Spara protokollen i flik 07.	Avdelningschefer	2026-12-31	Att kontrollera	
8	Handboken beskriver inte vad avtalet med företagshälsovården omfattar.	Skriva in Avestahälsan i handboken: vad avtalet omfattar och hur man beställer.	Räddningschef	2026-12-31	Ej påbörjad	
9	Rutinerna bygger på en standardmall och saknar datum och version.	Uppdatera alla rutiner – några inom kort, övriga under arbetsmiljöåret 2026–27 i samverkan med arbetsmiljöombuden.	Räddningschef, arbetsmiljöombud	2027-09-30	Pågår	

2. Tillfällig organisation i förbundsledningen

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
10	Hög arbetsbelastning för räddningschef och avdelningschefer under lång tid.	Delegera uppgifter inom förbundsledningsgruppen och avdelningarna. Rekrytera stödresurs till räddningsavdelningen. Omfördela beredskapstimmar för RIL. Bilda en utökad ledningsgrupp.	Räddningschef	2026-12-31	Arbete pågår av direktionen	

3. Utökade arbetsmiljöuppgifter (2022)

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
12	RIA används inte fullt ut: strukturen passar inte verksamheten, mallar saknas, det är krångligt.	Utse superanvändare, bygga upp strukturen, lägga in mallar och checklistor, utbilda medarbetarna.	Räddningschef	2026-12-31	På gång	Del av tjänst from. 27-01-01
13	Okunskap om det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Grundutbildning i arbetsmiljö för alla medarbetare.	Räddningschef	2026-12-31	Att kontrollera – 15 av 17 arbetsledare har grundutbildning	
14	Ingen som driver det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Utse en person med kompetens i arbetsmiljölagstiftning som samordnar arbetet.	Räddningschef	2026-12-31	Att kontrollera – arbetsmiljösamordnare finns	Del av tjänst from. 27-01-01

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
15	Rörig dokumenthantering; svårt att veta vad som gäller.	Bestämma var dokumenten ska ligga (handboken, RIA, Daedalos).	Räddningschef	2027-03-01	Pågår – handboken sorteras 2026	

6. Samlad riskbedömning 2026

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
16	Skog- och markbrand: Värmebelastning, uttorkning, terräng, fordon i terräng och långa insatser.	Instruktion för skogsbrandsinsats med vätska, vila och avlösning.	Räddningschef	2027-06-30	Förslag	
17	Övningar, bland annat varmövning: Samma risker som vid insats, plus övningsspecifika risker (värmebelastning vid upprepade varmövningar, brister i säkerhetsledning).	Säkerhetsinstruktion för övningar och övningsledarens ansvar.	Chef skydds-avdelningen	2027-06-30	Förslag	
18	Gasflaskor vid brand (acetylen, gasol): Explosion eller bortflygande flaskor när gasflaskor värms upp vid brand.	Ta med gasflaskor (riskområde, kylning, avspärrning) i instruktionen för brand i byggnad eller hänvisa till gemensam riktlinje.	Räddningschef	2027-03-31	Förslag – stäm av om risken finns	

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
19	Trånga och slutna utrymmen (brunnar, tankar, silos): Syrebrist, giftiga gaser, instängning och svår räddning av den egna personalen.	Ta ställning till om en instruktion behövs (gasmätning, säkring, räddningsberedskap) eller hänvisa till gemensam riktlinje.	Räddningschef	2027-06-30	Förslag – stäm av om risken finns	
20	Oväder, stormfällning och översvämning: Fallande träd, nedrivna elledningar, strömmande vatten och långa arbetspass vid extremväder.	Ta med oväder i instruktionerna för motorsåg, vattenlivräddning och långvariga insatser.	Räddningschef	2027-06-30	Förslag – stäm av om risken finns	
21	Kyla och värme utomhus: Nedkylning vintertid och värmeslag sommartid, särskilt vid långa insatser och i tung skyddsutrustning.	Ta med i instruktionen för långvariga insatser (vila, värme, vätska, avlösning).	Räddningschef	2027-06-30	Förslag – stäm av om risken finns	
22	Smittsamma sjukdomar och pandemi: Smittspridning i styrkan som också hotar den operativa förmågan.	Gör om covidplanen till en generell rutin för smittsamma sjukdomar, med Avestahälsan.	Räddningschef	2027-09-30	Förslag	
23	Brandsläckningsskum och kemikalier på stationen: Exponering för PFAS och andra ämnen i skumvätska, rengöringsmedel, bränslen och oljor.	Ta fram kemikalieförteckning och riskbedöm kemikalierna. Byt till fluorfritt skum om det inte redan är gjort.	Chef räddnings-avdelningen	2027-03-31	Förslag – stäm av om risken finns	

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
24	Lastväxlare, kranar och lyftanordningar: Klämskador och fallande last vid lastning och lossning.	Kontrollera besiktning och att de som använder utrustningen är utbildade.	Chef räddnings-avdelningen	2027-03-31	Dokumentera	
25	Fordonsvård och verkstad: Klämskador, belastningsskador och kemikalier vid däckbyte, tvätt och enklare underhåll.	Ta med verkstad och fordonshall i skyddsronden.	Avdelningschefer	2027-03-31	Förslag – stäm av om risken finns	
26	Omklädning och hygien för alla: Brist på separata omklädnings- och duschmöjligheter kan ge otrygghet och leda till att förorenade kläder inte byts.	Ta med i skyddsronden.	Avdelningschefer	2026-12-31	Förslag	
27	Kontor och bildskärmsarbete: Belastningsbesvär och ögonbesvär.	Ta med kontoren i skyddsronden.	Avdelningschefer	2026-12-31	Förslag	
28	Utfart och backning på stationen: Påkörning av egen personal eller förbipasserande vid utryckning och backning in i vagnhallen.	Ta med i skyddsronden. Gör en backningsrutin om den saknas.	Avdelningschefer	2026-12-31	Arbete pågår med Avesta kommun	

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
28	Övningsanläggningar (rökhus, varmövning, övningsfält): Brännskador och exponering för brandrök vid varmövning. Underhåll och ansvar för anläggningen kan vara oklart.	Riskbedöm övningsanläggningarna och klargör ansvaret.	Chef skydds-avdelningen	2027-06-30	Ska riskbedömmas	
29	Inomhusmiljö och vilorum: Dålig ventilation, radon och buller i vilorum ger sämre återhämtning och ohälsa.	Ta med i skyddsronden. Kontrollera radonmätning och OVK.	Avdelningschefer	2027-03-31	Förslag – stäm av om risken finns	
30	Höjd beredskap och totalförsvar: Bristande uthållighet och för hög belastning vid långvarig höjd beredskap.	Ta med arbetsmiljö, vila och avlösning i planeringen för höjd beredskap.	Räddningschef	2027-09-30	Förslag	
30	Ensamarbete: Insatsledare som kör fram ensam, personal ensam på station eller i verkstad, kansliarbete på kvällar. Svårt att få hjälp vid olycksfall, hot eller sjukdom.	Kartlägg var ensamarbete förekommer och bedöm riskerna (AFS 2023:2, 6 kap.).	Avdelningschefer	2027-03-31	Förslag	

Nr	Brist eller risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status 2026-10-05	Klar / effekt kontrollerad (datum)
31	Konflikter, jargong och kultur i arbetsgruppen: En mansdominerad arbetsplats (89 % män i enkäten 2025) kan ha jargong som utesluter. Konflikter som inte hanteras ger ohälsa.	Ta upp bemötande och jargong på APT. Ta med i utbildningen om kränkande särbehandling.	Chefer med arbetsmiljö-uppgifter	2027-06-30	Förslag	
32	Bemötande av allmänheten, media och filmning vid insats: Påhopp, filmning och spridning i sociala medier efter insatser.	Ta med i rutinen för hot och våld och i stödet efter insats.	Räddningschef	2027-06-30	Förslag – stäm av om risken finns	
33	Samverkansavtalet med tillämpningsanvisningar och rutin 04 är inte fastställda.	Fastställ samverkansavtalet med tillämpningsanvisningar och därefter rutin 04.	Räddningschef	2027-03-31	Utkast finns	
34	Huvudarbetsmiljöombud saknas.	Utse huvudarbetsmiljöombud.	Fackliga organisationerna (utser), räddningschef	2026-12-31	Förslag	
35	Arbetsmiljömålen 2026–2027, med OSA-målen utmärkta, är inte beslutade.	Besluta målen.	Räddningschef, arbetsmiljökommittén	Direktionens oktober-sammanträde 2026	Utkast finns	
36	Två av 17 arbetsledare saknar grundutbildning i arbetsmiljö. Det är inte kontrollerat att utbildningen tar upp arbetsbelastning, kränkande särbehandling och krisstöd.	Utbilda de två som återstår. Kontrollera utbildningens innehåll.	Räddningschef	2027-03-31	Förslag	

ARBETSMILJÖHANDBOKEN · FLIK 03

Arbetsmiljöpolicy

FRAMTAGET AV	VERSION	FASTSTÄLLD (DATUM, AV)	ERSÄTTER
Håkan Wikman, ekonomichef	Utkast 2026-10-10	2026-10-22, Direktionen	Arbetsmiljöpolicy (odaterad)

Vår arbetsmiljöpolicy

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund ska vara en arbetsplats som ger alla medarbetare en säker och sund arbetsmiljö – fysiskt, organisatoriskt och socialt.

1. Vi arbetar aktivt för att förebygga och minska risker i vår arbetsmiljö.
2. Vi främjar och stärker de faktorer som ger engagerade, motiverade och nöjda medarbetare.
3. Vi arbetar i samverkan för att skapa förståelse och delaktighet i vår vardag.
4. Vi utvärderar och följer upp vår verksamhet för att ständigt förbättra och utveckla vår arbetsmiljö.
5. Vi accepterar ingen form av kränkande särbehandling eller trakasserier. Vi har ett inkluderande arbetssätt där alla människor behandlas jämlikt och med respekt.
6. Alla som arbetar på Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund ska komma hem tryggt och säkert efter varje arbetspass.

Fastställd av direktionen 2026-10-22. Policyn ses över varje år i september–oktober i samband med den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet.

Vad policyn betyder

Policyn är en riktning, inte en regelsamling. Varje år beslutar direktionen om arbetsmiljömål – ett mål för varje punkt i policyn – som visar vad vi konkret ska göra under året för att komma närmare det policyn beskriver. Hur det går till står i rutinen för arbetsmiljöpolicy och arbetsmiljömål.

1. Vi förebygger och minskar risker

Räddningsarbete innebär risker som inte alltid går att undvika. Det gör det ännu viktigare att vi i förväg har undersökt och bedömt de risker som går att förutse – brandrök och kemikalier, trafik, tunga lyft, höjder, psykiskt påfrestande larm, arbetsbelastning och arbetstider – och att vi åtgärdar och följer upp det vi hittar.

Varje riskobservation, tillbud och förbättringsförslag som rapporteras i RIA är ett bidrag till en säkrare arbetsplats. Det är aldrig fel att rapportera. Hur vi undersöker, riskbedömer och rapporterar står i arbetsmiljöhandbokens flik 07–09.

2. Vi stärker det som ger engagerade, motiverade och nöjda medarbetare

En god arbetsmiljö handlar inte bara om att undvika skador och ohälsa, utan också om att förstärka det som gör att människor mår bra och vill stanna: ett närvarande ledarskap, tydliga roller, möjlighet att påverka, kompetensutveckling, gemenskap och tid för återhämtning.

Den som har fått arbetsmiljöuppgifter ska ha kunskap, tid och befogenheter att klara dem och veta var de kan få stöd (flik 05 och 06).

3. Vi arbetar i samverkan

Medarbetarna är de som bäst känner sin arbetsmiljö. Arbetsmiljöombud och fackliga företrädare är en tillgång i arbetet, och vi vill ta tillvara medarbetarnas kompetens och engagemang på riktigt – inte bara uppfylla lagens krav på medverkan.

Samverkan sker i samverkansgruppen, arbetsmiljökommittén och på arbetsplatsträffar, och i samtal utanför de formella mötena, till exempel i samverkansverkstaden. Resultat från medarbetarenkäter tolkas gemensamt av arbetsmiljöombud, fackliga företrädare och chefer. Hur samverkan går till står i flik 04 och i samverkansavtalet.

4. Vi följer upp och förbättrar

Vi följer upp arbetsmiljöarbetet varje år, gör medarbetarenkäter och följer upp arbetsmiljömålen. Syftet är att få en ärlig bild av vad som fungerar och vad som behöver bli bättre – en uppföljning som visar brister är mer värd än en som ser bra ut på papperet. Det vi kommer fram till ska leda till åtgärder och återkopplas till medarbetarna (flik 10).

5. Vi accepterar ingen kränkande särbehandling eller trakasserier

Alla ska bemötas med respekt, oavsett roll, anställningsform, station, kön, bakgrund eller andra egenskaper. Kränkande särbehandling och trakasserier accepteras inte – varken från chefer, kollegor eller andra.

Den som upplever sig kränkt eller ser att någon annan blir det ska kunna säga ifrån och veta vart den kan vända sig. Chefer har ett särskilt ansvar att agera snabbt när de får kännedom om något. Alla har ett ansvar att bidra till ett gott klimat på arbetsplatsen. Rutinen för kränkande särbehandling finns i flik 09. Trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna hanteras också enligt diskrimineringslagen (aktiva åtgärder, flik 11).

6. Alla ska komma hem tryggt och säkert

Det här är vårt viktigaste löfte till varandra. Det betyder att vi har utbildning, övning, utrustning och rutiner som gör att vi kan arbeta säkert även i svåra lägen, att vi tar hand om varandra efter påfrestande larm (kamratstöd och krisstöd) och att vi lär oss av tillbud och olyckor så att de inte händer igen.

Vem policyn gäller för

Policyn gäller alla som arbetar i förbundet – heltid och deltid (RIB), på alla stationer och i alla avdelningar. Den ska också vara känd för dem som tillfälligt arbetar hos oss, till exempel praktikanter, vikarier och inhyrd personal.

Policyn finns i arbetsmiljöhandboken, sitter uppe på stationerna, tas upp vid introduktion av nya medarbetare och publiceras på intranätet när det finns.

Grund

Föreskrift	Krav
AFS 2023:1, 7 §	Arbetsgivaren ska ha en skriftlig arbetsmiljöpolicy (när det finns minst tio arbetstagare).
AFS 2023:2, 2 kap. 10 §	Arbetsgivaren ska klargöra att kränkande särbehandling inte accepteras i verksamheten.
AFS 2023:2, 2 kap. 5 §	Arbetsgivaren ska ha skriftliga mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Målen beslutas årligen – se Arbetsmiljömål i flik 03.

Dokument som hör till policyn

- Rutin för arbetsmiljöpolicy och arbetsmiljömål (flik 03)
- Arbetsmiljömål för aktuell period (flik 03, Arbetsmiljömål)
- Rutin 10 Årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet (flik 10)
- Rutin för kränkande särbehandling (flik 09)

Arbetsmiljöpolicy	Arbetsmiljömål 2025-26	Utfall 2026
1. Vi arbetar aktivt för att förebygga och minska risker i vår arbetsmiljö.	**FÖRDELNING AV ARBETSMILJÖUPPGIFTER** Arbetsmiljöuppgifter ska under året fördelas från avdelningschefer till RIB-Chef och heltidsanställda styrkeledare. RIB-chef ska därefter fördela till stationschefer.	Organisationen mellan räddningschef och styrekeldare bemannandes först under sommaren och uppgiftsfördelningen har försenats.
2. Vi främjar och stärker de faktorer som ger engagerade, motiverade och nöjda medarbetare.	**ARBETSMILJÖUTBILDNING** Alla som ha arbetsledande roller ska få grundläggande arbetsmiljöutbildning innan arbetsmiljöuppgifter födelas till dem.	Femton av sjutton personer har fått grundläggande utbildning.
3. Vi arbetar i samverkan för att skapa förståelse och delaktighet i vår vardag.	**SAMVERKANSAVTAL** Samverkansavtalet ska förnyas, i samverkan. Nuvarande avtal har tre månaders uppsägningstid och ett nytt förslag ska vara klart innan uppsägning sker.	Har påbörjats, grupp med alla tecknande parter har etablerats för samverkan, dock trögt.
4. Vi utvärderar och följer upp vår verksamhet för att ständigt förbättra och utveckla vår arbetsmiljö	**ARBETSMILJÖUNDERSÖKNINGAR** En ny medarbetarenkät skall genomföras på samma sätt som föregående år. Då får vi en andra mätpunkt som gör att vi kan jämföra och utifrån det sätta konkreta och mätbara mål.	Har genomförts, mycket bra resultat, förbättringar över i stort sett alla frågor, mycket bättre svarsfrekvens. Dock inga mål satta, avvaktar uppgiftsfördelningen i organisationen
5. Vi accepterar ingen form av trakasserier. Vi har ett inkluderande arbetssätt där alla människor behandlas jämlikt och med respekt.	**JÄMSTÄLLDHETSANALYS** Under 2026 ska SDR genomföra en analys där vi undersöker personalens sammansättning samt vad vi kan göra för att få en arbetsplats där olika är bra och en drivande faktor för god arbetsmiljö.	Påbörjat men inte slutfört och avrapporterat.
6. Alla som arbetar på Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund ska komma hem tryggt och säkert efter varje arbetspass.	**PSYKISKT TUNGA LARM** Rutiner, regler och anvisningar för hur vi ska hantera psykiskt tunga larm ska fastställas.	Allt fastställt och klart, kamratstödjare utbildade, har agerat i ett flertal fall

Arbetsmiljöpolicy	Förslag på Arbetsmiljömål till Direktionen för 2026-2027	Notis
1. Vi arbetar aktivt för att förebygga och minska risker i vår arbetsmiljö.	**FÖRDELNING AV ARBETSMILJÖUPPGIFTER** Fördelningen ska nå ut till alla som ska tilldelas arbetsmiljöuppgifter. Styrkeledare och Stationschefer.	Vi behöver fortsätta stärka arbetsledarnas ledarroller
2. Vi främjar och stärker de faktorer som ger engagerade, motiverade och nöjda medarbetare.	**ARBETSMILJÖUTBILDNING** Utbildningsprogram ska etableras för alla som är tilldelade arbetsmiljöuppgifter	Vi har tecknat avtal med HR Avesta kommun, därigenom tillgång till utbildningar
3. Vi arbetar i samverkan för att skapa förståelse och delaktighet i vår vardag.	**INTERNINFORMATION** Arbetsmiljöundersökningarna indikerar att vi har problem med interninformationen, vi ska därför under året etablera ett Intranät	De flesta anställda arbetar skift och vi behöver ett sätt att organisera informationen så den blir enkelt tillgänglig.
4. Vi utvärderar och följer upp vår verksamhet för att ständigt förbättra och utveckla vår arbetsmiljö	**ARBETSMILJÖUNDERSÖKNINGAR** Vi fortsätter att göra arbetsmiljöenkäter varje år. Resultatet ska leda till att ett fokusområde som arbetsledande personer och arbetsmiljöombuden i samverkan ska arbeta med under året	Bristande struktur för att ta hand om resultaten har gjort att de inte lett till åtgärder/aktiviteter så som det var tänkt. Risk att personalen tappar förtroende för undersökningar.
5. Vi accepterar ingen form av trakasserier. Vi har ett inkluderande arbetssätt där alla människor behandlas jämlikt och med respekt.	**JÄMSTÄLLDHETSAKTIVITETER** Jämställdhet i fokus på våra fokusmånader. Rekryteringsaktiviteter RIB, vi fokuserar en hel månad med aktiviteter på ett enskilt stationsområde.	Rekryteringsaktiviteterna har varit lyckade, vi har fortfarande effekter av dem. En kombination av lyckad idé och ett gediget arbete av ansvariga.
6. Alla som arbetar på Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund ska komma hem tryggt och säkert efter varje arbetspass.	**FÖRBÄTTRA INCIDENTRAPPORTERING** Vi behöver etablera rutiner och träna i hjälpmedlet RIA som ska följa organisationens struktur.	Vet vi inte om att en incident inträffat finns det inga möjligheter att förebygga att det händer igen, eller veta vad vi ska göra när det inträffar.

Utfall

SÖDRA DALARNAS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

3.2 Delegationsordning för direktionen

Fastställd av	Datum	Diarienummer	Ersätter
Direktionen	2026-10-22	[Dnr ÅÅÅÅ/XX]	Delegationsordning för direktionen (senast reviderad 2022-10-20, § 51)

Förbundsdirektionen får uppdra åt följande förtroendevalda, anställda och andra att på direktionens vägnar fatta beslut i följande grupper av ärenden, med de begränsningar i fråga om belopp eller i andra avseenden som direktionen särskilt har beslutat. (KL 6 kap. 37 § och 7 kap. 5 §)

1. Arbetsutskottet

- Besluta om anställning och entledigande av räddningschefen och om räddningschefens lön och övriga anställningsvillkor, även vid löneöversyn.
- Godkänna delårsrapporten för överlämnande till revisorerna.
- Besluta om utmärkelse, avtackning, uppvaktning och kondoleans för förtroendevalda och räddningschefen och om utmärkelse till andra som har gjort särskilda insatser för förbundet, samt avgöra frågor om tolkning av riktlinjerna för utmärkelse, avtackning och uppvaktning.

2. Ordförande

- Besluta om representation när direktionen är värd i officiella sammanhang.
- Besluta på direktionens vägnar i ärenden som är så brådskande att direktionens avgörande inte kan avvaktas. (KL 6 kap. 39 §)
- Besluta om förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser, studiebesök och liknande enligt bestämmelserna om ersättningar till förtroendevalda. Revisorernas deltagande beslutas av revisorernas ordförande.
- Besluta om kondoleans i särskilda fall enligt riktlinjerna för utmärkelse, avtackning och uppvaktning.

3. Räddningschef

- Anställa och entlediga personal, i den mån direktionen inte har delegerat det till någon annan i denna delegationsordning, samt i övrigt besluta i frågor om förhållandet mellan förbundet som arbetsgivare och arbetstagarna, däribland sluta kollektivavtal och teckna pensionsbrev.
- Besluta om organisation, bemanning och budgetfördelning inom beslutad budget och den organisation som direktionen har fastställt.
- Besluta att avslå en begäran om att få ta del av allmän handling eller att lämna ut den med förbehåll. (OSL 6 kap. 3 § och 10 kap. 14 §)
- Fastställa förbundets informationshanteringsplan och därmed besluta om gallring av handlingar. (Arkivlagen 10 §)
- Föra förbundets talan vid domstol och andra myndigheter, träffa överenskommelse om betalning av fordran och dröjsmålsränta, anta ackord, ingå förlikning och avskriva fordringar som inte bedöms kunna drivas in, i ärenden där det ankommer på direktionen. (KL 6 kap. 15 §)
- Fördela arbetsmiljöuppgifter inom förbundet. (AFS 2023:1, 9 §)
- Besluta i alla ärenden som enligt lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga och explosiva varor, med tillhörande förordningar och föreskrifter, ankommer på förbundet – utom handlingsprogram och andra ärenden som enligt lag eller förbundsordning ska beslutas av direktionen.
- Besluta att påbörja upphandling, tilldela kontrakt, avbryta upphandling och ingå avtal inom budget. Gäller kontraktet en investering ska den vara beslutad enligt nästa punkt eller i investeringsbudgeten. (Policy för inköp, upphandlingar och investeringar)
- Besluta om anskaffning och aktivering av investeringar som ingår i fastställd investeringsbudget, även när utgiften överstiger budgeterat belopp med högst 20 %. Besluta om investering som inte ingår i investeringsbudgeten upp till 699 999 kr per investering, efter samråd med ekonomichef och stf räddningschef, även om den totala ramen då överskrids. Besluta, efter samma samråd, om investering på 700 000 kr eller mer som helt finansieras av extern part genom avtal, så att förbundet inte belastas med kostnaden, till exempel leasing av fordon för IVPA enligt avtal med kommuner och regioner. Övriga investeringsbeslut fattas av direktionen. (Policy för inköp, upphandlingar och investeringar)
- Besluta om upplåning, leasing och placering av likvida medel enligt Regler för medelshantering, inom den lånevolym som förbundsordningen och medlemskommunerna medger.
- Se till att förbundet har de försäkringar som behövs.
- Fastställa förbundets attestordning och riktlinjer för direktupphandling. (KL 6 kap. 6 §; LOU 19 a kap. 15 §)
- Fastställa rutiner, riktlinjer och andra styrdokument för verksamheten och personalen som inte ska beslutas av direktionen.
- Vidaredelegera beslutanderätten i detta avsnitt till annan anställd, utom rätten att fastställa attestordningen och riktlinjerna för direktupphandling. (KL 7 kap. 6 §)

4. Chef för räddningsavdelningen

- Anställa och entlediga underställd personal.

5. Chef för skyddsavdelningen

- Anställa och entlediga underställd personal.

6. Ekonomichef

- Anställa och entlediga underställd personal.

7. Begränsningar och anmälan

- Delegerad beslutanderätt får inte användas i ärenden av principiell betydelse eller som annars är av större vikt. (KL 6 kap. 38 §)
- En delegat får lämna över ett ärende till direktionen för avgörande om ärendets karaktär kräver det.
- Alla delegationsbeslut, även beslut som har fattats med stöd av vidaredelegering, anmäls till direktionen varje kvartal. Räddningschefen ansvarar för att besluten redovisas. Beslut som ordföranden har fattat i brådskande ärenden anmäls vid direktionens nästa sammanträde. (KL 6 kap. 40 § och 7 kap. 8 §)
- Vid förfall för en delegat, till exempel vid frånvaro eller jäv, utövas beslutanderätten av vice ordföranden för ordföranden och av stf räddningschef för räddningschefen. Stf räddningschef fattar beslut om upphandling och investeringar i samråd med ekonomichefen och fastställer inte attestordningen eller riktlinjerna för direktupphandling.
- Vid förfall för en avdelningschef utövas beslutanderätten av räddningschefen eller av en annan avdelningschef som räddningschefen utser. Finns ingen av dem tillgänglig utser räddningschefen tillfälligt en annan anställd, för den tid förfallet varar. Förordnandet dokumenteras och anmäls som delegationsbeslut. (KL 7 kap. 5–6 §§)
- För förhandlare gäller de ersättare som anges i avsnittet om förhandlare.

8. Firmateckning och fullmakter

Förbundets firma tecknas av två personer i förening: ordföranden eller vice ordföranden tillsammans med räddningschefen, stf räddningschefen eller ekonomichefen. Firmatecknarna undertecknar med bindande verkan alla avtal och andra handlingar för förbundet, oavsett belopp. Vem som i övrigt får underteckna framgår av tabellen. Internt gäller att avtal undertecknas först när behörig beslutsfattare har fattat beslut enligt delegationsordningen och lagen om offentlig upphandling.

Handling	Undertecknas av
Förbundets firma – alla avtal och handlingar, bland annat lån, borgen, leasing, fast egendom och andra finansiella åtaganden	Två i förening: ordförande eller vice ordförande tillsammans med räddningschef, stf räddningschef eller ekonomichef

Avtal och beställningar under 700 000 kr inom delegation	Den som fattat beslutet enligt delegationsordningen eller beställarbehörigheten i Bilaga till attestordningen
Direktbetalningar från förbundets koncernbankkonto	Två i förening av ekonomichef, ekonomihandläggare, lönehandläggare och räddningschef
Betalningsuppdrag för attesterade fakturor och liknande, som överförs elektroniskt från ekonomisystemet	Ekonomichef eller ekonomihandläggare, enligt attestordningen
Arbetsgivardeklaration och momsdeklaration (deklarationsombud)	Ekonomichef, ekonomihandläggare eller räddningschef
Betalningsföreläggande och handräckning (fullmakt)	Två i förening av räddningschef, ekonomichef och ekonomihandläggare
Fullmakt att föra förbundets talan i domstol, där det ankommer på direktionen	Räddningschef, stf räddningschef, chef räddning, chef skydd eller säkerhetsskyddschef
Löneutbetalningar	Ekonomichef och lönehandläggare, samt via fullmakt de personer som räddningschefen anger i Bilaga till attestordningen

9. Förhandlare enligt medbestämmandelagen

Förhandling inom förbundets verksamhetsområde enligt medbestämmandelagen (MBL), och information enligt 19 § MBL, sköts av:

Verksamhetsområde	Förhandlare (ersättare)
Förbundet	Räddningschef (ekonomichef/stf räddningschef)
Kansliet	Ekonomichef (räddningschef/stf räddningschef)
Skyddsavdelningen	Chef skydd (räddningschef/ekonomichef)
Räddningsavdelningen	Chef räddning (stf räddningschef/ekonomichef)

Förkortningar

Förkortning	Betydelse
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
KL	Kommunallagen (2017:725)
AFS	Arbetsmiljöverkets författningssamling
LOU	Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling

BEHOVSANALYS

Behovet av räddningstjänst i Långshyttan

Underlag till direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Räddningschefen · 2026

Frågan i ett nötskal

Hur lång tid tar det innan hjälpen är på plats i centrala Långshyttan?

cirka

10 min

med station i Långshyttan

+15 min

cirka

25 min

utan station, hjälp från Hedemora

1 400 invånare

Arbetsgivare på orten

Äldreboende

Skola och förskola

Väg 270

Frågan gäller i första hand inte en byggnad, utan vilka som får vänta längre på hjälp.

Uppdraget och vägen hit

Konsekvensanalys av en avveckling

Allvarliga konsekvenser

KSAU § 52

Förslag på ny station på befintlig tomt

Risk- och konsekvensanalys

Byggtid och tillfälliga lokaler

KS § 144

Utreds vidare, ingen ställning tagen

Återrapport till kommunstyrelsen

Behovsanalys och ekonomi

Hedemora kommun
Ekonomisk konsekvensutredning av investering, drift och underhåll.

SDR
Behovsanalys och konsekvensbeskrivning av olika inriktningar

Bedömningen vilar på sex skäl

1

Tid räddar liv

Hjälp på plats efter cirka 10 minuter i stället för cirka 25.

2

Byggnaderna förutsätter oss

Byggreglerna innehåller krav på räddningstjänstens insatstid.

3

Där när larmet kommer

Brand, trafikolyckor, hjärtstopp, drunkning och skogsbrand.

4

Ortens arbetsgivare

Industri, företag och kommunala verksamheter är beroende av oss.

5

En del av SDR:s helhet

Ytterstation mot nordväst, med tankbil och uthållighet.

6

Lätt att förlora

Förmågan bygger på människor som bor och arbetar på orten.

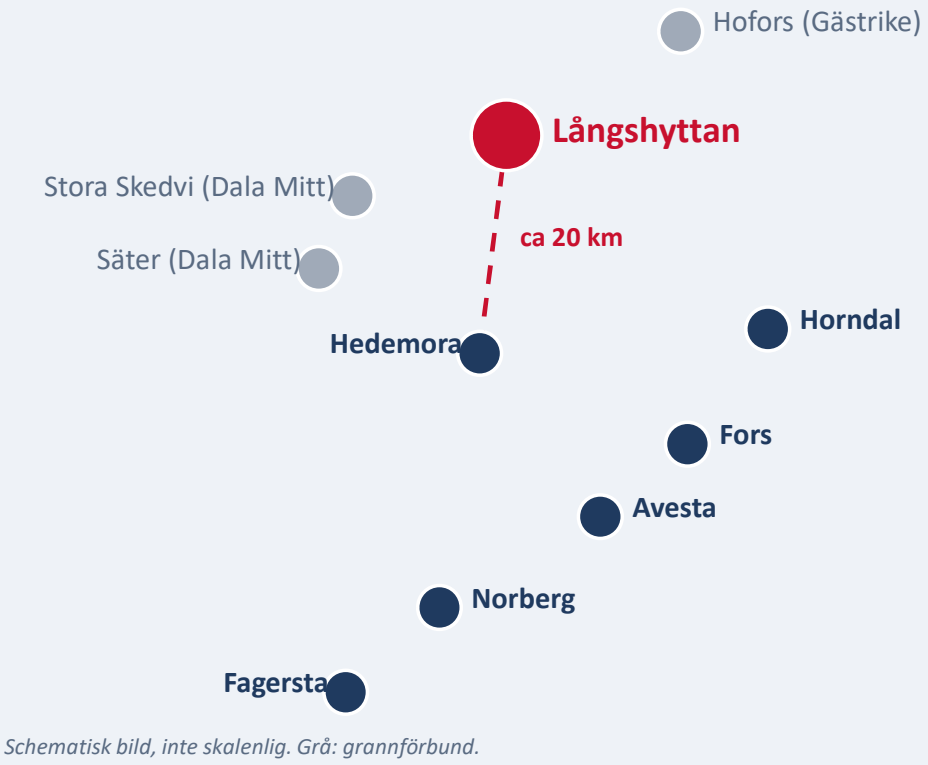
En räddningsstation är en försäkring

”Ingen säger upp sin hemförsäkring för att huset inte brann i fjol.”

- Värdet syns inte i hur ofta stationen används, utan i vad som står på spel de gånger den behövs.
- Mindre orter har färre larm än större, och så är det i hela Sverige.
- Det viktiga är att vi är på plats när larmet kommer, för då kan det gälla liv, hem och arbetsplatser.

Långshyttan i SDR:s helhet

Schematisk bild, inte skalenlig. Grå: grannförbund.

Ytterstation mot nordväst

Ofta först på plats, och måste klara sig själv länge innan förstärkning når fram. Bidrar med tankbil och uthållighet.

Samverkan finns redan

Avtal om gränslös räddningstjänst med grannförbunden sedan 2001. Den station som når snabbast larmas först.

Ansvaret ligger kvar hos SDR

Vi kan inte styra över grannarnas resurser. En svagare förmåga här gör hela förbundet mer sårbart.

Vad lagen och handlingsprogrammet kräver

LSO 1 kap. 1 §

Likvärdigt skydd

Ett tillfredsställande och likvärdigt skydd i hela landet, med hänsyn till lokala förhållanden.

LSO 1 kap. 3 §

Godtagbar tid

Insatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid. Få larm sänker inte det kravet.

LSO 3 kap. 8 §

Handlingsprogrammet

Anger 7 minuters anspänningstid och en bemanning för Långshyttan. En avveckling kräver ett ändrat program.

LSO 3 kap. 16 §

Räddningschefens ansvar

Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad. Räddningschefen bedömer att förmågan behövs.

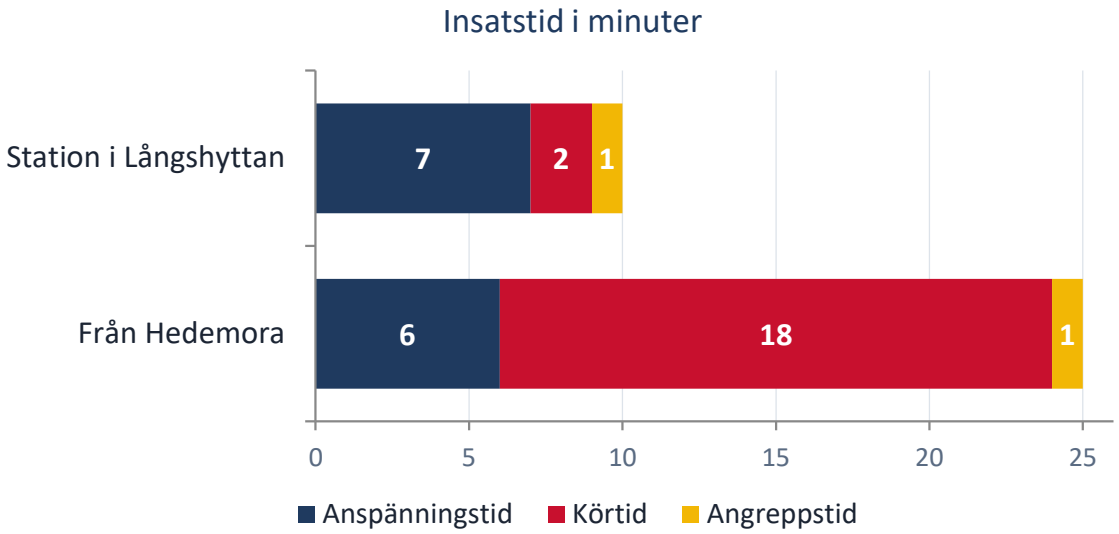
LSO 8 kap. 2 §

Höjd beredskap

Räddningstjänsten ska även skydda befolkningen mot krigets verkningar.

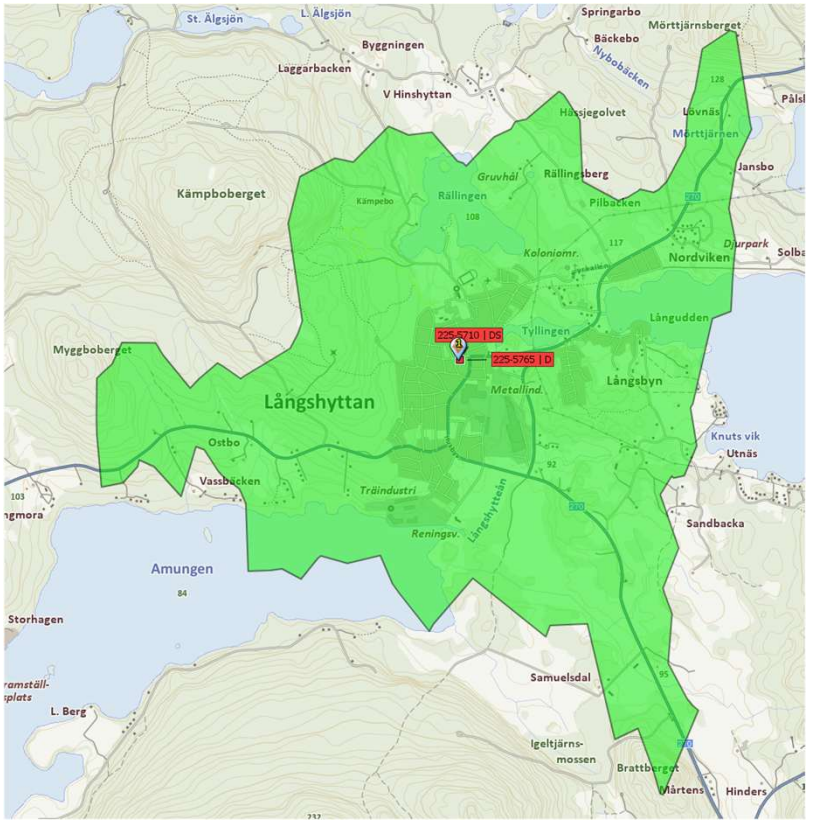
Handlingsprogrammet gäller till och med 2026. Beslutet om Långshyttan påverkar direkt nästa program.

Var skillnaden uppstår: körtiden

Cirka 10 min med station · **cirka 25 min** från Hedemora (20–22 km)

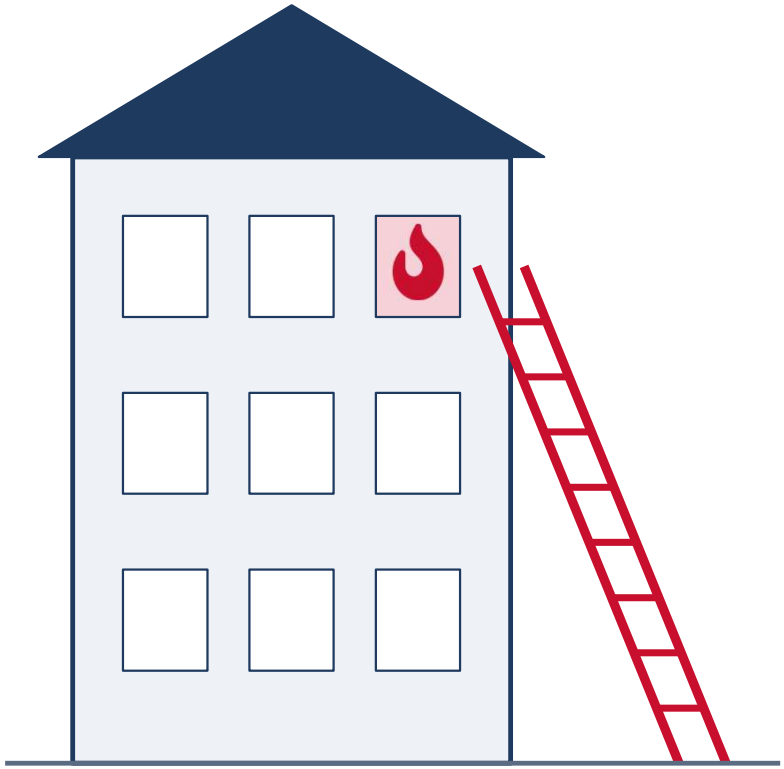
Angreppstid: förberedelse på plats innan insatsen börjar.

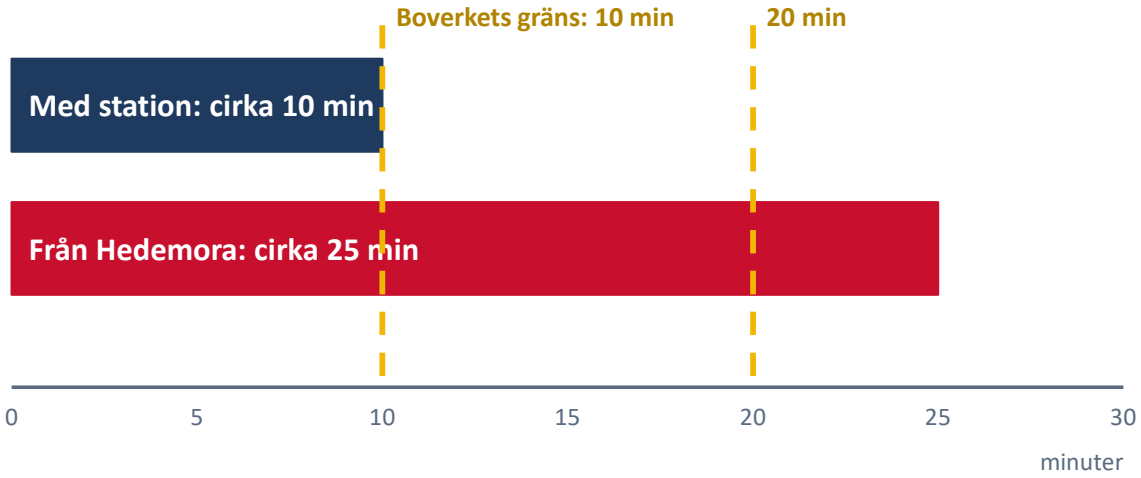
Grönt: nås inom 4 minuter från stationen. Hela tätorten, Setra, Erasteel och Långsbyn ligger inom området.

Källa: resQmap (SOS Alarm), körtidssimulering december 2025.

Byggreglerna räknar med oss

Fönstret som andra utrymningsväg, med räddningstjänstens stege

- Byggreglerna innehåller krav på insatstid: 10 minuter, i vissa fall 20. Med 25 minuter går det inte att räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg.
- På äldreboenden fungerar inte stegar. Där utrymmer personalen, och tiden är ännu viktigare.
- En avveckling flyttar ansvaret och kostnaden, i vissa fall till kommunen och i vissa fall till privata aktörer (sprinkler, nya trapphus).

Källa: BBR 5:323 och BFS 2024:7, Boverket. Bärbara stegar når fönster upp till cirka 11 meter, ungefär fjärde våningen.

Byggnader som behöver kort insatstid: en ungefärlig bild

~150

lägenheter i flerbostadshus

Kommunala och privata hus i två till tre våningar. Flera med äldre boende eller utan hiss.

~30

lägenheter med demensvård

Äldreboendet Granen. De boende kan inte utrymma själva.

~125

barn i skola och förskola

Jonsboskolan och förskolan.

~30

bäddar

Brukshotellet, med sovande gäster i byggnader från 1800-talet.

En avveckling flyttar inte bort risken. Ansvaret och kostnaden flyttas, i vissa fall till kommunen och i vissa fall till privata aktörer.

Siffrorna är ungefärliga. Vilka byggnader som räknar med räddningstjänsten i sin utrymning behöver stämmas av mot brandskyddsdokumentationen.

Vad minuterna betyder

Brand i bostad

Kan bli övertänd på några minuter. Efter 10 minuter kan vi fortfarande rädda den som är kvar.

Hjärtstopp

IVPA startar HLR och defibrillering innan ambulansen från Hedemora är framme. 25 larm 2023–2025.

Trafikolycka

Väg 270 går genom orten. Losstagning och första hjälpen inom några minuter.

Drunkning

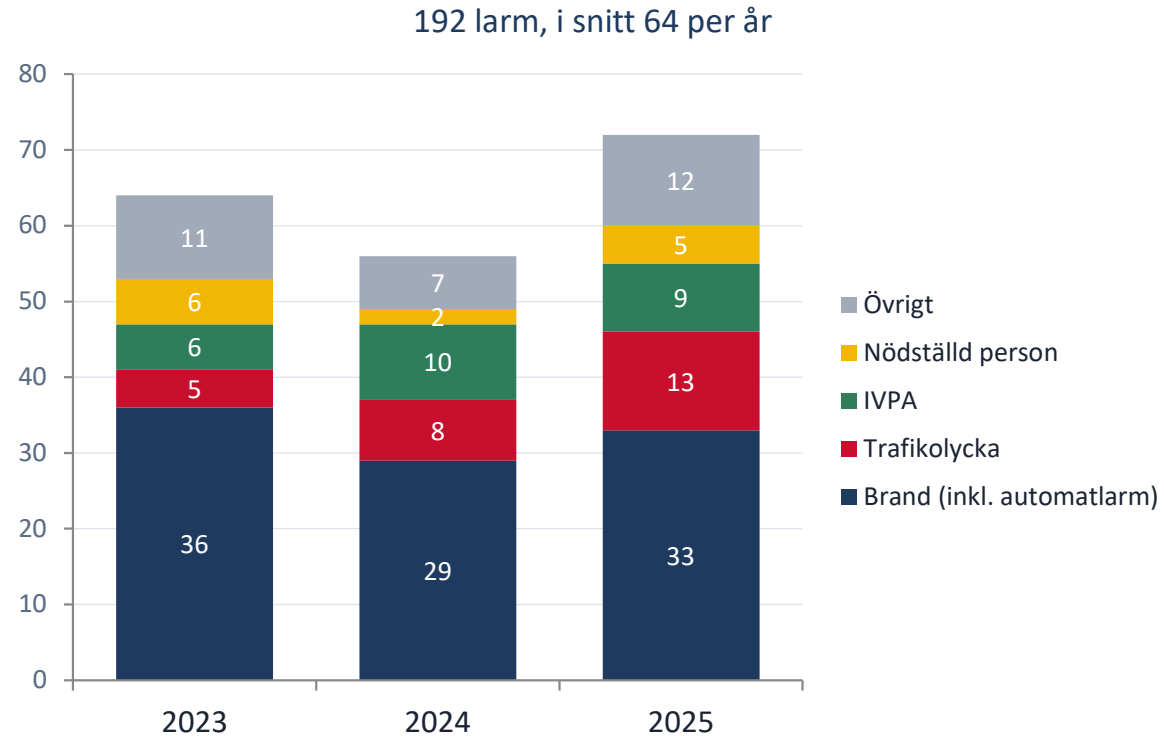
Båt för Amungen, Tyllingen och övriga sjöar. Tidsfönstret är mycket kort.

Skogsbrand

Tankbil och utrustning för skogsbrand gör att branden kan angripas tidagre .

15 minuters skillnad är ofta skillnaden mellan en räddning och en förlust.

Larmen 2023–2025

72

larm under 2025

29 av 72

larm mellan kl. 18 och 06

19

larm med två eller fler fordon (11 år 2023)

Mindre orter har färre larm, i hela Sverige. Det viktiga är att vi är där när larmet kommer.

Källa: Daedalos, insatta stationer 2023–2025 (station 225-5700).

Ortens arbetsgivare behöver stationen

Industri, företag, handel och kommunala verksamheter ger tillsammans arbete åt flera hundra personer i Långshyttan.

Industrin

Setra
134 anställda. Limträ, KL-trä och pellets.

Erasteel Kloster
Cirka 90 anställda. Snabbstål.

Brand i trälager, trädamm och processutrustning

Företag och handel

Mindre företag
Långshyttan-Gruppen, Dala-ägg, Systembalkong med flera.

Handel och besöksnäring
Livsmedelsbutiken och Brukshotellet.

Brand i verkstad, lager, butik och hotell

Kommunen och regionen

Kommunala verksamheter
Jonsboskolan, förskolan och äldreboendet Granen.

Kommunala bolag och vård
Hedemorabostäder och vårdcentralen.

Barn och äldre som kan behöva hjälp att utrymma

Angrepp efter 10 min: en brand kan ofta begränsas till en del av byggnaden.

Angrepp efter 25 min: betydligt större risk att branden sprider sig och att verksamheten drabbas av långa avbrott.

Riskbilden pekar uppåt, inte nedåt

En åldrande befolkning

Kraftig ökning av invånare över 80 år fram till 2030.

Nya verksamheter på orten

Ett särskilt boende med vårdcentral planeras i Tyllingstrand.

Brandvattenförsörjning

SDR och medlemskommunerna har anammat en alternativ brandvattenförsörjning. Tankbilen blir ännu viktigare.

Nya byggregler

De nya byggreglerna innehåller krav på räddningstjänstens insatstid.

Höjd beredskap

Ökade krav på civilt försvar, med ett utökat ansvar för MCF.

Behovet ökar snarare än minskar

Trygghet och en förmåga som är lätt att förlora

Närvaro

Brandmännen bor och arbetar på orten och syns i vardagen: öppet hus, skolbesök och fokusmånad.

Tillit till kommunen

En avveckling, eller upprepade uppskov, minskar tryggheten och förtroendet.

Kris och höjd beredskap

En ny station kan bli en robust samhällsnod i norra kommundelen.

Förmågan bygger på människor

Brandmännen i beredskap bor och arbetar nära stationen. Förmågan kan inte flyttas till Hedemora. Försvinner den kan det ta flera år att bygga upp igen.

20 av 20

deltidsbrandmän i Skinnskatteberg sa upp sig i maj 2026, efter 14 år av uppskjutna beslut om stationen.

Andra möjliga lösningar

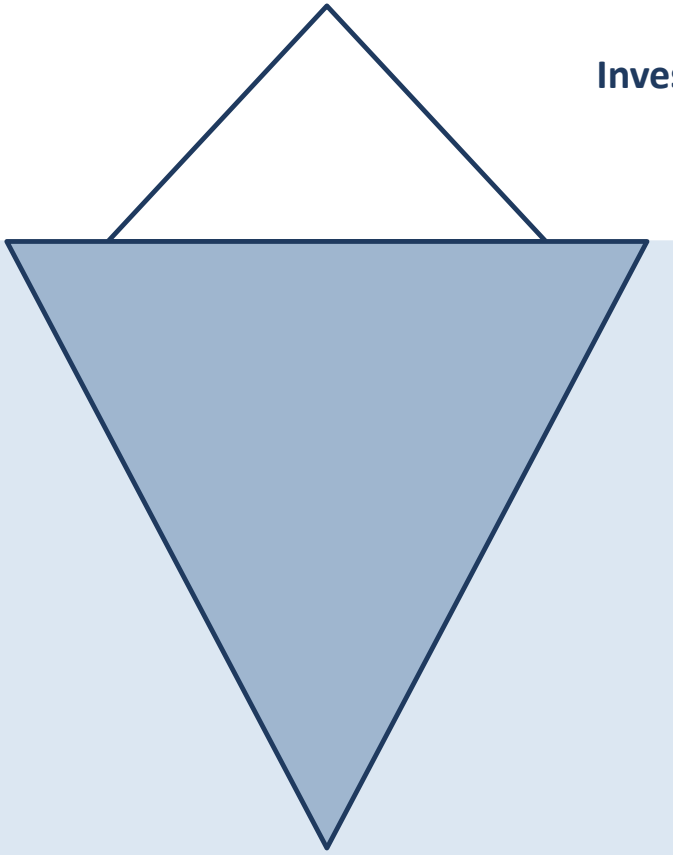
Avveckla och täcka orten från Hedemora	25 min. Byggreglernas krav på insatstid klaras inte. Sparar ca 2,5 mnkr/år i personal, men kostnader flyttas till fastighetsägare och drabbade.	**Avrådes**
Förlita sig på grannförbund	Samverkan fungerar redan, men SDR kan inte styra över resurserna. Ansvaret ligger kvar.	**Komplement**
Behålla nuvarande ambitionsnivå i Långshyttan	Insatstiden behålls. En ny, ändamålsenlig station löser bristerna i dagens lokaler.	**Rekommenderas**

Alternativen för själva byggnaden redovisas i stationsdokumentet.

Vanliga invändningar och våra svar

”Det är för dyrt.”	Personalkostnaden finns redan. Alternativen är inte gratis.
”Det är få larm.”	Mindre orter har färre larm, i hela landet. Det viktiga är att vi är på plats när larmet kommer.
”Hedemora kan täcka orten.”	Då blir det 25 minuter, och Hedemora kan vara upptagen av ett annat larm.
”Grannförbundet kan rycka in.”	Det sker redan, åt båda håll. Men vi styr inte över deras resurser, och ansvaret ligger kvar hos oss.
”Det är svårt att rekrytera.”	Förbundet har ökat från 108 till 121 RIB. Vi bedömer att dagens station försvårar rekryteringen i Långshyttan, och det är ett skäl att åtgärda den.

Det som inte syns i kalkylen

Investeringen

Ombyggnader hos fastighetsägare

Sprinkler och nya utrymningsvägar, hos kommunen eller privata aktörer.

Större skador och avbrott

Högre försäkringskostnader och längre driftstopp.

Dyrare att bygga på orten

Det går inte att räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg.

Förlorad personal och kompetens

Förbundet förlorar 18 utbildade brandmän och deras erfarenhet.

SLUTSATS

Behovet av en räddningstjänst i Långshyttan

Långshyttan behöver varaktigt en egen räddningstjänstresurs, med den förmåga som handlingsprogrammet anger.

Vi begär ingen höjd ambitionsnivå. Vi vill att den förmåga som finns i dag ska kunna bestå.

Vi ber direktionen i korthet att

- Ställa sig bakom fortsatt räddningstjänstverksamhet I Långshyttan
- Rekommendera Hedemora kommun att bygga en ny räddningsstation i Långshyttan

Behovsanalys – behovet av räddningstjänst i Långshyttan

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund · Underlag till direktionen · 2026-10-20

Sammanfattning

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR) bedömer att norra delen av Hedemora kommun varaktigt behöver en egen räddningstjänstresurs i Långshyttan, med den förmåga som anges i handlingsprogrammet 2023–2026.

Frågan gäller i första hand inte en byggnad. Den gäller om omkring 1 400 invånare, ortens arbetsgivare inom industri, företag och kommunal verksamhet, ett äldreboende, en skola med förskola och trafiken på väg 270 ska få hjälp på plats inom cirka 10 minuter, eller inom cirka 25 minuter.

En räddningsstation fungerar som en försäkring. Värdet syns inte i hur ofta den används, utan i vad som står på spel de gånger den behövs. Bedömningen vilar på sex skäl:

1. **Tid räddar liv.** I dag är räddningstjänsten på plats i centrala Långshyttan efter cirka 10 minuter. Utan station tar det cirka 25 minuter från Hedemora. En lägenhetsbrand kan bli övertänd på några minuter, och vid hjärtstopp sjunker chansen att överleva för varje minut utan behandling. Lagen om skydd mot olyckor (LSO) kräver att insatser kan påbörjas inom godtagbar tid och att skyddet är likvärdigt med hänsyn till lokala förhållanden.
2. **Byggnaderna i orten förutsätter en räddningstjänst i närheten.** Byggreglerna innehåller krav på räddningstjänstens insatstid för att räddningstjänsten ska kunna räknas som alternativ utrymningsväg, normalt 10 minuter och i vissa fall 20. Med cirka 25 minuter går det inte att räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg. Det gäller både kommunala och privata byggnader. På äldreboendet och i skolan och förskolan utrymmer personalen, och där avgör insatstiden hur snabbt branden kan begränsas.
3. **Det viktiga är att vi är där när larmet kommer.** Mindre orter har färre larm än större, och så är det i hela Sverige. Men när larmet kommer gäller det ofta bränder, trafikolyckor på väg 270, hjärtstopp i väntan på ambulans, drunkningstillbud och skogsbränder. Det är händelser där minuter avgör utgången.
4. **Orten och dess arbetsgivare är beroende av stationen.** Långshyttan har industri, mindre företag, handel och kommunala verksamheter och bolag som tillsammans ger arbete åt många. Vid en brand eller olycka avgör de första minuterna hur stora skadorna blir, för människor och för verksamheterna på orten.
5. **Långshyttan bär en del av hela förbundets förmåga.** Stationen är förbundets ytterstation mot nordväst, med tankbil och uthållighet. Försvagas den, försvagas också förbundets förmåga vid stora eller samtidiga händelser. Ansvaret för området ligger kvar hos SDR, även när ett grannförbund hjälper till.
6. **Förmågan är lätt att förlora och svår att återskapa.** Räddningstjänsten i Långshyttan bygger på människor som bor och arbetar på orten. Förmågan går inte att flytta till Hedemora, och om den försvinner kan det ta flera år att bygga upp igen.

Kommunstyrelsen har bett SDR att även redovisa andra möjliga lösningar. De redovisas i avsnittet Andra möjliga lösningar. Ingen av dem bedöms ge ett likvärdigt skydd utan att kostnader och risker flyttas över till invånare, fastighetsägare och kommunen själv.

Uppdrag och bakgrund

Kommunstyrelsen i Hedemora beslutade den 13 oktober 2026 (KS § 144) att utreda frågan om en ny räddningsstation i Långshyttan vidare. Beslutet tar inte ställning till om, när eller hur en station ska byggas. Kommunstyrelsen gav två uppdrag, som båda ska återrapporteras i december 2026:

- Kommunen tar fram en ekonomisk konsekvensutredning av investering, drift och underhåll.
- SDR tar fram en behovsanalys och redovisar andra möjliga lösningar.

Detta dokument är SDR:s behovsanalys. Det riktar sig i första hand till SDR:s direktion, som behöver ta ställning till om räddningstjänstresursen i Långshyttan ska bestå med nuvarande förmåga, innan ärendet går vidare till kommunstyrelsen. Ekonomin för själva stationen redovisas i grova drag i dokument 3. Den fullständiga kalkylen tas fram i kommunens konsekvensutredning.

Tidigare underlag i ärendet:

- Konsekvensanalys av ett avvecklande av Långshyttans räddningsstation, SDR 2025-01-16, beställd av Hedemora kommun.
- KSAU § 52 den 23 juni 2026 (dnr KS155-25 170). SDR hade påtalat att stationen behöver renoveras, och kommundirektören fick i uppdrag att ta fram förslag på en ny station på befintlig tomt.
- Sammanfattande skrivelse om behovet av en ny räddningsstation i Långshyttan, SDR.
- Risk- och konsekvensanalys för byggnation av ny station och tillfälliga lokaler, SDR 2026-08-21.

Långshyttan som del av SDR:s helhet

Stationens roll i förbundet

SDR har sju stationer: Avesta, Norberg, Fagersta, Hedemora, Långshyttan, Horndal och Fors. De har olika specialistförmågor, bland annat höjdresurs, kemdykning, sanering, drönare (UAS), tankbil och frivilligresurser. Tillsammans bildar de förbundets samlade insatsförmåga.

SDR:s samlingskompendium för RIB beskriver Långshyttan som en ytterstation med uthållighet. Styrkan är ofta först på plats i norra delen av Hedemora kommun och måste kunna arbeta självständigt länge innan förstärkning hinner fram. Långshyttans bidrag till helheten är tankbilsresursen och den egna uthålligheten, i ett område dit ingen annan SDR-station når inom rimlig tid. Horndal har samma roll i Avesta kommun.

En svagare förmåga i Långshyttan är därför inte bara en lokal fråga. Den minskar förbundets marginaler när flera larm kommer samtidigt eller vid en stor och utdragen händelse, till exempel en skogsbrand.

Geografiskt läge och ansvar mellan förbund

Långshyttan ligger i SDR:s nordvästra utkant, nära Gästrike Räddningstjänstförbunds område (Hofors) och Räddningstjänsten Dala Mitts område (bland annat Stora Skedvi, Säter och Borlänge). SDR har sedan 2001 avtal om gränslös räddningstjänst med Gästrike Räddningstjänst och med övriga grannförbund. Avtalen innebär att den station som snabbast når skadeplatsen larmas först, oavsett kommungräns. Långshyttans styrka rycker själv ut till bland annat Hofors kommun och tar emot hjälp när det behövs.

Samverkan är inte bara tillåten, den krävs enligt lag. Kommuner ska enligt LSO samordna verksamheten och samarbeta med varandra (1 kap. 6 §). Men ansvaret för räddningstjänsten inom kommunen ligger kvar (3 kap. 7 §). SDR kan inte styra över grannförbundens resurser, prioriteringar eller bemanning, och kan inte räkna med att de alltid är tillgängliga. Att försvaga den egna förmågan i det hörn av förbundet som redan har längst avstånd till

egna resurser skulle göra SDR mer beroende av hjälp som förbundet varken styr eller kan garantera. Det formella ansvaret flyttas inte någon annanstans.

Ansvar och lagstiftning

Medlemskommunerna har genom SDR ansvaret för räddningstjänsten inom sina gränser. Hedemora kommun har överlämnat utförandet till förbundet, men påverkas direkt av insatstiden genom sitt ansvar för bostäder, omsorg, skola och samhällsplanering. Dimensioneringen ska utgå från riskbilden: vad som kan hända, vad som står på spel och hur snabbt hjälpen måste komma. Antalet larm är en del av den bilden, men ett litet antal larm sänker inte kravet på att insatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid.

Krav	Vad det innebär för Långshyttan
LSO 1 kap. 1 §: ett skydd i hela landet som är tillfredsställande och likvärdigt med hänsyn till lokala förhållanden	Cirka 1 400 invånare ska ha ett skydd som går att jämföra med övriga tätorter i förbundet. Närmaste andra station ligger cirka 20 km bort.
LSO 1 kap. 3 §: räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid	Utan station blir insatstiden cirka 25 minuter i centrala Långshyttan, mot cirka 10 minuter i dag.
LSO 3 kap. 8 §: handlingsprogram med förmåga och resurser, i fred och under höjd beredskap	Handlingsprogrammet 2023–2026 anger en anspänningstid på 7 minuter (tid från larm till avfärd) och en bemanning för Långshyttan. En avveckling eller sänkt förmåga kräver ett ändrat handlingsprogram.
LSO 3 kap. 16 §: räddningschefen ansvarar för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad	Räddningschefen bedömer att förmågan i Långshyttan behövs, och att dagens lokaler inte är ändamålsenliga.
LSO 8 kap. 2 §: räddningstjänst under höjd beredskap	Under höjd beredskap ska räddningstjänsten även skydda befolkningen mot krigets verkningar. Handlingsprogrammet planerar för utökad bemanning. Långshyttan är förbundets resurs i norra delen av kommunen även då.

Handlingsprogrammet har som mål att alla som bor, verkar eller vistas i medlemskommunerna ska ha ett så likvärdigt skydd som möjligt, och att anspänningstiden ska klaras vid minst 90 procent av larmen. Programmet gäller till och med 2026. Beslutet om Långshyttan påverkar därför direkt vad som kan skrivas in i nästa program.

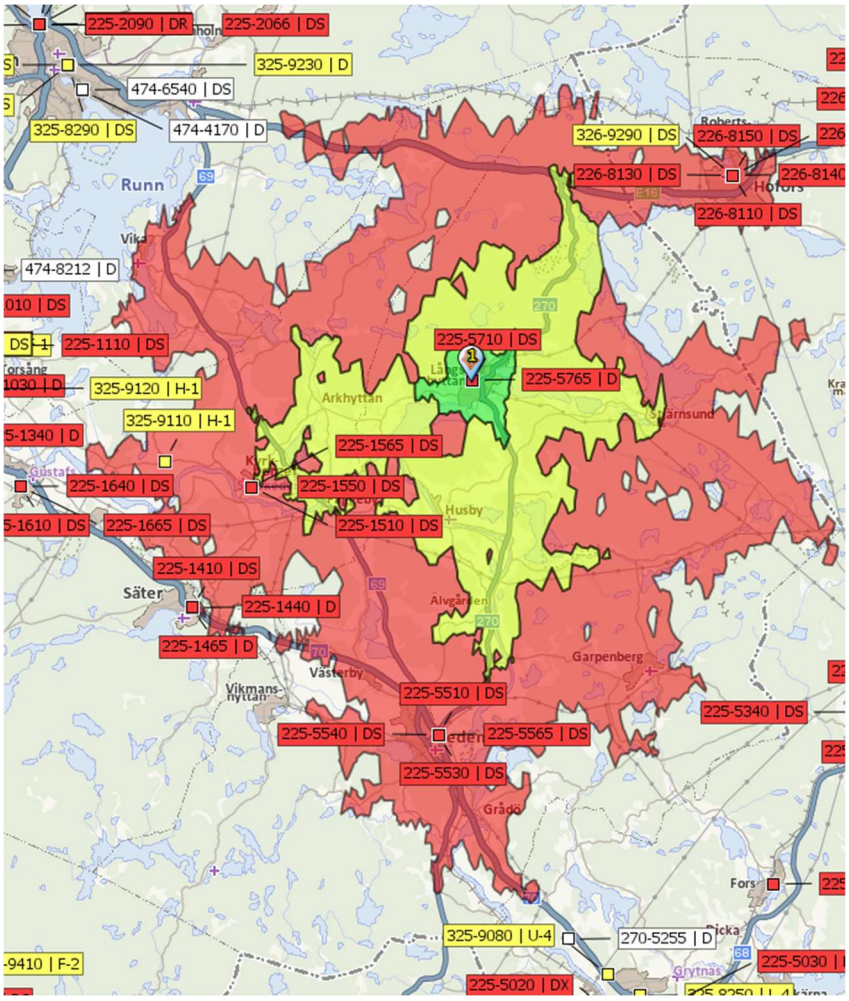
Insatstider och utrymning enligt byggreglerna

Med stationen kvar är räddningstjänsten på plats i centrala Långshyttan efter cirka 10 minuter. Utan stationen tar det cirka 25 minuter.

Del av insatstiden	Station i Långshyttan	Utan station (från Hedemora)
Anspänningstid (larm till avfärd)	7 min	6 min
Körtid till centrala Långshyttan	cirka 2 min	cirka 18 min (20–22 km)

Del av insatstiden	Station i Långshyttan	Utan station (från Hedemora)
Angreppstid (förberedelse på plats innan insatsen börjar)	cirka 1 min	cirka 1 min
Insatstid	**cirka 10 min**	**cirka 25 min**

Körtidssimuleringen (resQmap, december 2025) visar att hela tätorten, inklusive Setra, Erasteel och Långsbyn, nås inom 4 minuters körtid från nuvarande station. Husby, Arkhyttan och området mot Stjärnsund nås inom 14 minuter.

Körtid från nuvarande station i Långshyttan: grönt inom 4 minuter, gult inom 14 minuter och rött inom 24 minuter. Källa: resQmap (SOS Alarm), december 2025.

Vad lagen och byggreglerna kräver

Utgångspunkten är lagstiftningen. Ägare och nyttjanderättshavare till byggnader ska enligt LSO 2 kap. 2 § hålla ett skäligt brandskydd, och byggreglerna ställer krav på att människor ska kunna ta sig ut vid brand. En byggnad ska ha två av varandra oberoende utrymningsvägar. I bostäder och vissa lokaler får den ena vara ett fönster eller en balkong där räddningstjänsten hämtar ner de boende med stege. Det förutsätter att räddningstjänsten hinner fram i tid.

- **Byggreglerna innehåller krav på insatstid.** Enligt Boverkets allmänna råd (BBR 5:323) räknas 10 minuter som tillräckligt snabb insatstid vid utrymning med hjälp av räddningstjänsten, och för fristående

flerbostadshus i högst tre våningar kan 20 minuter godtas. Boverkets nya regler (BFS 2024:7) innehåller också krav på räddningstjänstens insatstid.

- **Med cirka 25 minuter klaras inte kraven.** Det går då inte att räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg.
- **Alla kan inte utrymma själva.** För personer som inte kan ta sig ut själva, till exempel på ett äldreboende, är stegar ingen fungerande utrymningsväg. Där utrymmer personalen, och en snabb insats är ännu viktigare.

Räddningstjänstens förmåga är alltså en del av brandskyddet i många byggnader, och det gäller både kommunala och privata fastigheter.

Byggnader och verksamheter som berörs

Bilden nedan är ungefärlig. Vilka byggnader som räknar med räddningstjänsten i sin utrymningsstrategi behöver stämmas av mot varje byggnads brandskyddsdokumentation.

- **Flerbostadshus** i två till tre våningar, både kommunala och privata. Flera har äldre boende eller saknar hiss.
- **Äldreboende med demensvård**, där de boende inte kan utrymma själva.
- **Skola och förskola**, där personalen ska få ut barnen.
- **Hotell och boende**, med sovande gäster i äldre byggnader.
- **Industrier, företag och butiker**, med anställda och kunder.

Utan en räddningstjänst på orten flyttas inte risken bort. Ansvaret och kostnaden flyttas till fastighetsägarna, i vissa fall till kommunen och i vissa fall till privata aktörer. De kan behöva vidta åtgärder som sprinkler, nya trapphus eller utrymningsbalkonger. Nya byggnader i orten kan inte heller räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg, vilket gör det dyrare att bygga i Långshyttan.

Vad minuterna betyder vid allvarliga händelser

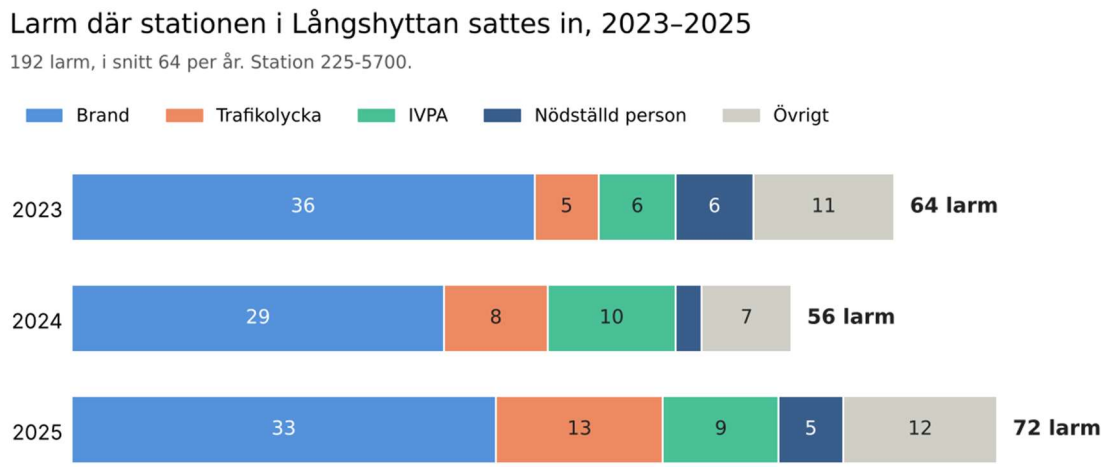
- **Brand i bostad.** En lägenhetsbrand kan bli övertänd på några minuter, och därefter sprids rök och brand till trapphus och angränsande lägenheter. Efter 10 minuter kan räddningstjänsten fortfarande rädda boende som är kvar i byggnaden. Efter 25 minuter är den möjligheten kraftigt minskad.
- **Hjärtstopp.** Ambulansen utgår från Hedemora. Stationens IVPA-bil (i väntan på ambulans) kan starta hjärt-lungräddning och defibrillering innan ambulansen är framme. Stationen larmades 25 gånger 2023–2025 till sjukvård i väntan på ambulans. Vid hjärtstopp minskar chansen att överleva för varje minut utan behandling.
- **Trafikolycka.** Väg 270 går genom orten. Losstagning av fastklämda, säkring av olycksplatsen och första hjälpen påbörjas i dag inom några minuter.

- **Drunkning.** Stationen har båt för ytlivräddning i Amungen, Tyllingen och övriga sjöar. Vid drunkning är tidsfönstret för en lyckad räddning mycket kort.
- **Skogsbrand.** Tankbilen och skogsbrandsutrustningen gör att en brand i skog och mark kan angripas tidigt, innan den hinner sprida sig. Det är ofta skillnaden mellan en liten och en stor brand.

Vad stationen gör: larmen 2023–2025

Larmstatistiken är underlag, inte huvudargument. Mindre orter har färre larm än större, och så är det i hela Sverige. Det som avgör är att räddningstjänsten är på plats när larmet väl kommer. LSO tar hänsyn till lokala förhållanden (1 kap. 1 §), men ett lägre antal larm betyder inte att invånarna kan vänta längre på hjälp när något allvarligt händer.

Stationen i Långshyttan sattes in vid 192 larm under 2023–2025, i snitt 64 per år: 64 larm 2023, 56 larm 2024 och 72 larm 2025. I kategorin brand ingår automatiska brandlarm.

Daedalos, export av insatta stationer 2023–2025 (station 225-5700). Brand omfattar automatiska brandlarm.

- **Bredd.** Larmen gäller brand, trafikolyckor, hjärtstopp och sjukdom i väntan på ambulans, drunkning, personer i nöd och förstärkning till andra stationer.
- **Dygnet runt.** Under 2025 kom 29 av 72 larm mellan klockan 18 och 06. Under juni–augusti kom 22 larm.
- **Fler fordon.** Under 2025 gick stationen ut med två eller fler enheter vid 19 larm, mot 11 år 2023. Larmen kräver alltså allt oftare mer än ett fordon.
- **Utanför orten.** Stationen täcker byarna i norra delen av kommunen, och larmas genom avtalen om gränslös samverkan även till Hofors och Säter (3 gånger 2023–2025).

Konsekvensanalysen från 2025 räknade i stället händelser i själva Långshyttan: i snitt cirka 50 per år under 2022–2024. Skillnaden mot 64 larm per år förklaras främst av att stationen även larmas utanför orten och som förstärkning.

Det ska sägas rakt ut: alla larm är inte livshotande, och ungefär en tredjedel av händelserna i orten är automatlarm utan tillbud. Det är normalt, oavsett ortens storlek. Stationens värde ligger i att vi är på plats de gånger det gäller liv, hem och arbetsplatser. Det är bränder i byggnad, trafikolyckor, hjärtstopp och drunkningstillbud, och de inträffar varje år.

Arbetsgivare och näringsliv i Långshyttan

Långshyttan har många arbetsgivare: industrin, mindre företag och handel, och kommunala och regionala verksamheter och bolag. Tillsammans ger de arbete åt flera hundra personer, och alla har verksamheter där räddningstjänstens insatstid spelar roll. Hela tätorten nås i dag inom 4 minuters körtid.

Arbetsgivare	Verksamhet	Risker där tiden avgör
Industrin	Setra (limträ, KL-trä och pellets, 134 anställda) och Erasteel Kloster (snabbstål, cirka 90 anställda)	Brand i trälager och trädamm, dammexplosion, höga temperaturer, hydraulolja och brand i processutrustning, arbetsplatsolyckor
Mindre företag och handel	Bland andra Långshyttan-Gruppen, Brukshotellet, Dala-ägg, Systembalkong och livsmedelsbutiken. Ett tiotal företag besöktes av SDR under fokusmånaden 2025.	Brand i verkstad, lager, butik och hotell
Kommunala verksamheter och bolag	Jonsboskolan och förskolan, äldreboendet Granen, Hedemorabostäders bostäder och övrig kommunal service	Barn och äldre som behöver hjälp att utrymma, bostäder i flera våningar
Region och vård	Vårdcentralen	Patienter och personal som behöver snabb hjälp

Stationen har betydelse för arbetsgivarna på tre sätt:

1. **Skadebegränsning.** En brand i en industribyggnad som angrips efter 10 minuter kan ofta begränsas till en del av byggnaden. Efter 25 minuter är risken betydligt större att branden hinner sprida sig till hela byggnaden, med längre avbrott i verksamheten som följd.
2. **Arbetsplatsolyckor.** Vid klämskador, fall och brännskador är stationen först på plats med första hjälpen och losstagning.
3. **Verksamheter med människor i sin vård.** I skola, förskola och äldreomsorg ansvarar personalen för barn och äldre som inte kan ta sig ut själva. Där är en snabb insats avgörande.

Arbetsgivarna har själva ansvar för sitt brandskydd och sin arbetsmiljö. Men vid en brand eller allvarlig olycka är det räddningstjänstens förmåga på plats inom minuter som avgör hur händelsen utvecklas. Ett beslut som försämrar räddningstjänsten på orten riskerar att uppfattas som att kommunen drar sig tillbaka från orten, och kan påverka viljan att driva verksamhet och investera där.

Riskbilden pekar uppåt, inte nedåt

Flera förändringar gör att behovet av en räddningstjänst i Långshyttan snarare ökar än minskar:

- **En åldrande befolkning.** Medelåldern i Hedemora kommun är 46,4 år, och kommunen räknar med en kraftig ökning av invånare över 80 år fram till 2030. Äldre har svårare att själva sätta sig i säkerhet vid brand och är mer beroende av snabb hjälp.

- **Nya verksamheter på orten.** Ett nytt särskilt boende med vårdcentral planeras i Tyllingstrand. Hur brandskyddet och utrymningen ska lösas är ännu inte klart, men planerna visar att Långshyttan utvecklas och att nya verksamheter etableras på orten.
- **Brandvattenförsörjning.** SDR och medlemskommunerna har anammat en alternativ brandvattenförsörjning, där vatten i stora delar av orten transporteras med tankbil. Stationens tankbil blir därmed ännu viktigare för att säkra vattenförsörjningen.
- **Nya byggregler.** De nya byggreglerna innehåller krav på räddningstjänstens insatstid. En ort utan station blir dyrare att bygga i.
- **Höjd beredskap.** Kraven på civilt försvar ökar. Myndigheten för civilt försvar (MCF, tidigare MSB) har fått utökat ansvar för tillsyn och föreskrifter för kommunal räddningstjänst. Framtida krav väntas snarare skärpas än mildras.

Trygghet, tillit och ortens utveckling

Stationen ger Långshyttan en säkerhet som går att mäta i minuter. Den ger också en upplevd trygghet som påverkar om människor vill bo och driva företag på orten.

- **Närvaro.** Brandmännen bor och arbetar i Långshyttan. Stationen är en synlig del av orten genom öppet hus, skolbesök, företagsbesök och fokusmånaden 2025.
- **Tillit till kommunen.** Konsekvensanalysen från 2025 pekar på att en avveckling riskerar att minska invånarnas trygghet och deras förtroende för kommunens säkerhetsarbete. Upprepade uppskov ger samma signal.
- **Kris och höjd beredskap.** En ny station kan bli en robust samhällsnod i norra delen av kommunen vid långa strömavbrott, svåra stormar, skogsbränder och under höjd beredskap.

En investering i räddningstjänsten är därför inte bara en kostnad. Den är också en investering i invånarnas trygghet, i näringslivets förutsättningar, i kommunens attraktivitet och i krisberedskapen.

Förmågan är lätt att förlora

Räddningstjänsten i Långshyttan är räddningstjänst i beredskap (RIB). Brandmännen har oftast ett annat huvudarbete, bor och arbetar nära stationen och måste kunna vara på plats inom några minuter vid larm. Förmågan är alltså knuten till orten. Den kan inte flyttas till Hedemora, och om den försvinner kan det ta flera år att bygga upp igen: att rekrytera, utbilda och ge erfarenhet åt en ny styrka.

Hur snabbt en sådan förmåga kan försvagas visade Skinnskatteberg under 2026, när hela deltidsstyrkan sa upp sig efter många års uppskjutna beslut om stationen.

Andra möjliga lösningar

Kommunstyrelsen har bett SDR redovisa andra möjliga lösningar. Tabellen sammanfattar dem på behovsnivå.

Lösning	Vad den innebär för skyddet	Bedömning
Avveckla stationen och täcka Långshyttan från Hedemora	Insatstiden blir cirka 25 minuter, mer än dubbelt så lång som i dag. Byggreglernas krav på insatstid klaras inte. Hedemorastyrkan kan dessutom vara upptagen av ett annat larm.	Avrådes. Sparar på pengar, men skyddet blir inte likvärdigt med övriga tätorter, och kostnader flyttas till fastighetsägare och drabbade.
Förlita sig på grannförbund	Samverkan finns redan och fungerar. Men SDR kan inte styra över grannförbundens resurser, och ansvaret ligger kvar hos SDR.	Ett komplement, inte en lösning.
Behålla nuvarande ambitionsnivå i Långshyttan	Insatstiden behålls. En ny, ändamålsenlig station löser bristerna i dagens lokaler.	Rekommenderas.

Konsekvenser som uppstår vid ett avvecklande av en räddningsstation

Att avstå från att ha en räddningstjänst i Långshyttan är inte en kostnadsfri väg.

- **Ombyggnader hos fastighetsägare.** Fastighetsägare kan behöva installera sprinkler eller bygga nya utrymningsvägar. Det kan gälla både kommunala och privata fastigheter.
- **Större skador och avbrott.** Längre insatstid ger större brandskador i bostäder, kommunala byggnader och industrier, med högre försäkringskostnader och längre driftavbrott.
- **Dyrare att bygga på orten.** Det går inte att räkna med räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg. Nya bostäder i Långshyttan blir därför dyrare att bygga om räddningstjänsten inte finns på orten.
- **Förlorad personal och kompetens.** Vid en avveckling förlorar förbundet de 18 utbildade brandmännen i Långshyttan och den kompetens och erfarenhet de har byggt upp.

Slutsats: behovet av en räddningstjänst i Långshyttan

Räddningschefen bedömer att det finns ett varaktigt behov av en egen räddningstjänstresurs i Långshyttan, med den förmåga som anges i handlingsprogrammet 2023–2026. Behovsanalysen pekar inte på någon höjd ambitionsnivå, utan på att den förmåga som finns i dag ska kunna bestå.

Källor

Underlag från SDR:

- Handlingsprogram enligt LSO 2023–2026, fastställt av direktionen 2023-12-21
- Konsekvensanalys av ett avvecklande av Långshyttans räddningsstation, 2025-01-16
- Daedalos, export av insatta stationer 2023, 2024 och 2025 (station 225-5700)
- Insatstider och körtidssimulering Långshyttan, resQmap, 2025-12-17
- Sammanfattande skrivelse om behovet av en ny räddningsstation i Långshyttan
- Risk- och konsekvensanalys, byggnation av ny station och tillfälliga lokaler, 2026-08-21
- Samlingskompendium för RIB – stationer och ansvarsprofiler
- Avtal om gränslös räddningstjänst med Gästrike Räddningstjänst (2001) och övriga grannförbund

Externa källor:

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Boverket, regler om brandskydd
- Storstockholms brandförsvar, vägledning om utrymning med hjälp av räddningstjänsten (2025)
- Räddningstjänsten Storgöteborg, insatstid och förmåga
- Hedemora kommun, KSAU § 52, 2026-06-23
- Hedemora Nytt om KS § 144, 2026-10-15
- Hedemorabostäder, område Långshyttan
- Hedemora kommun, årsredovisning 2025
- Hedemora kommun, protokoll omsorgsnämnden 2025-12-10
- Hedemora kommun, kommunutvecklarrapport 2025
- Ekonomifakta, Hedemora
- Erasteel, anläggningar
- Regeringen, MSB blir Myndigheten för civilt försvar

SÖDRA DALARNAS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND
DELEGATIONSBESLUT

2026-05-21 – 2026-10-22

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för tf. räddningschef Stefan Lundqvist

Beslutsdatum	Ärende
2026-09-01	Anställning brandman, heltid Beslut 9/26
2026-08-24	Anställning brandman, heltid vik Beslut 10/26
2026-06-08	Anställning brandman, heltid 7/26
2026-06-11	Räddningsvärnsman, Fors Beslut 8/26
2026-06-01	Anställning brandman, sommar Beslut 5/26
	Anställning brandman, intermittent 6/26

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för tf. räddningschef Stefan Lundqvist

Beslutsdatum	Ärende
	Medgivande av rengöring/sotning i egen regi
2026-09-01	Avesta 1 st
2026-08-18	Fagersta 1 st

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för stf räddningschef Robert Sundin

Beslutsdatum	Ärende
2026-10-01	Anställning Instruktör/brandman Beslut 11/26
2026-09-14	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara Restaurang Mythos, Avesta
2026-09-07	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara Centrumrestaurangen, Avesta
2026-09-01	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara Din-x Energy AB, Norbergsby, Norberg
2026-08-27	TILLSTÅNDSBEVIS explosiv vara Westcom AB, Fagersta
2026-08-26	TILLSTÅNDSBEVIS explosiv vara Adven Sverige AB, Avesta
2026-08-24	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara ST 1 Sverige AB, Åsbo, Avesta
2026-08-11	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara Jem & fix, Avesta
	TILLSTÅNDSBEVIS brandfarlig vara Jem & fix, Hedemora